

B
2(1) 23

Rueepā Balsa Satwija

ON

1920.

L. K. P. Grahmatu Apgahdneeziba
„SPARTAKS“.

Digitized by

Digitized
by Google

D

1020

H. B. Gruyter & Co., Publishers,
265 Fifth Avenue.

9(L)23

Wisu semju proletareefchi,
saweenhojatees!

K. Leepa

Baltā Latvija

Gads Ulmanā-Mendera walstibā

22.-V.-19. — 22.-V.-20.

L. R. P. Grabmatu Apg. „Spartaks“

57-8-809

Druktišķi filtri

Drukats „Spartaka“ tipografijā.

Preefchwarzda weetā.

¶. Leepas broschurai nepeezeschams neleels pāstaidrojums. Wispirms, autors ir weens no Latvijas bijuscheem māsi- neeku aktīveem darbineekeem. Iau šis apstahklis leek latram drustu padomat.

Tahkl mehs qribam norohdit uš tām ahrkārtigām ilūstrijam, tāhdās ir dīshwojuschi un dīshwo māsieneeti, tā kā ari šis bro- schuras autoram vajadsejis usturetees wēselu gadu patriotisma un nazionalisma iwanā, lai, beidsot, nahltu pee ūskaibras ūsgehgas par proletariata eesahktās zīhnas pareisibū... Ko wini wisu nāw zerejuschi panahkt ar patstahwigas Latvijas nodibinašchanu! Valkauſatees ti!

Latvija iſweidoſchotees par demokratisku valsti, kura, war- buht, pat vahrspēchshot tāhdas demokratiskas valstis, tā Jaun- Selandi, Schweiži, Australiju!... Behrnīšķīgas eīdomas, ittā burschujissi demokratijs waretu glābht strahdneeku no kapitalisma iehnaugeem. Demokratijs burschuaſijas rolaš ir taisni wiſlaba- kais un iſdewigakais eerozis strahdneezibas iſjuhīšchanai. Šis demokratijs ihpaschibas ūvīšķi gaicchi redšamas wiſās, tā ūz- zamās, ūzviliſetās demokratiskas valstis, kur, peem., streikotajeem raida wirū loschmetejus un aplauj tos bes lāutreschanās. Kur latru paistahwigu strahdneezibas ūsstahīšchanos ūſlata par noſeegumi.

Uſtahdit prāfbi vehz demokratijs, kura metis zeetumā un ūdis latru nepaklausibu ūchāi demokratijsai — tas ir teesham ūzialnodeweju ūzeenigs ūolis.

Bet toteef' no proletarijskā demokratijs māsi- neeki negrib ne dīsrdet, un behg no tās, tā welnis no krūſia, kaut gan weenigi proletarijska demokratijs, t. i. proletariata dit- tatura, peem., padomju waras weida, ūpehj atrīšinat wiſus ūchos „ſafoditos” jautajumus. Tapehz ilweens, kas atjihībis no ūchim ilūstrijam, ūspēhj wairs palikt ūzialistu-nodeweju perelli. Kas nonahzis lihds proletarijskās dikturas, lihds padomju waras atſūhīšcha- nai, tas preefch māsieneeem ir ūdis uš wiſeem laileem.

Valkauſimees, ko wehl ir zerejuschi ūzialpatrioti no pat- stahwigas „brihwās” Latvijas... Latvija iſweidoſchotees par „brihwvalsti”... Interesanti buhū ūnat un no māsieneeku „teoretikeem” dīsrdet, kas tas tāhdas par putnu, ta ūzialpatrioti

"brihwawalſis". Autors weenigi taisa dzejisku pēſiņmi „kur
i prehgās un dſirſtis brihwu domu išmaika, kā arī runats un
drukats brihwos wahrdēs". Protamē, tas nedod nekādu fajehgu
par to, kā masineekli skatas uſ walſti. Bet tas mums ir ſkaidrs,
kā par ſcho jautajumu winu paureš walda wiſleelakais ſajukums
un tulſchiba. Mēh̄ ſchoreis pee ſchi jautajuma tuwal nedomajam
paſawetees*).

Masineekli eſot zerejuſchi uſ ſabeedroto humano pa-
baſtu. Waj wehl ko nejehdſigalu war eedomees! Sozialisti
zer uſ kapitaliſmu a balstu pret padomju waru, pret ſtrahdneezibu!
Ja mehs to buhtu teiltuſchi, ſozialpatrioti buhtu muhs noſaukuſchi
par winu domu ſagroſitajeem u. t. t. Bet tagad to ſaka winu
paſchu ſirdsdraugs, lihdsbeedris, radagabals. Te masineekli paſchi
apſtiprina to, ko komunisti jan ſen ir teiltuſchi, noſaukdami
Kalinina-Mendera-Mudewiza un ſeim. tipa ſozialdemokratus par
burschuaſijas peedehklem, par ſtrahdneezibas leetas nodewejeem,
jo pateſiſbā wini tāhdi ir.

Eiropiņ autors aīllaži wehl intereſantakas leetas. Winſch
raſta: „zereja, ka latvju tauta ees pa atturibas zetu, lai ar
no peetnu darbu ſaudjejot laiku un lihdsfelius,
tiktu ahrā no leela ſabrukumā**). Sozialnodeweji,
nahđdani burschuaſijai talka pee kapitaliſtikā ſaimneezibas balſis-
ſchanas, wižu ſmagumu uſwel ſtrahdneezibai, ee wedot no-
peetnu darbu, t. i. wezo, ſen aīſmirſto werdfibū, zaur ko
nſuehmeji eetaupitu laiku un lihdsfelius... Štaifti! Burschuaſijai
ir jo patiſklami klauſtees ſchahdas pamahzibas no ſ. ſ. d. mites.
Tapehz ari nāv nekahds brihnūms, ka burschuaſila ſcho ſtrahd-
neezibas leetas nodewejeus apber ar ſelta (par to ſlatees broſchua-
ras turpmakās lapas puſes). Uſ ſcho masineekli „zēribu" mums
jogreſch it ſwiſčki to ſtrahdneeku wehriba, kuri zaur
vah-pratumu, waj kā zitadi eekluwuiſchi nodeweju rindās.

Masineekli tāhlač zerejuſchi uſ brihwu ſinatni no bur-
ſchuiſikā ſinatnes lanzelem! Lihds ſejim burschuiſikā ſinatne no-
dereja prelež ſtrahdneezibas un tautas apmulkſchanas. Tagad
masineekli ar to ir zerejuſchi ſtrahdnelus barot... Leeliski! Ari
burschuaſijas garigu aīſbildneezibu vah ſtrahdneezibu masineekli
grīb panahkt. To latram Latvijas ſtrahdneekam der aīſlikst
„aīs auſs".

Un pehdigi, eſot bijusi zēriba, „ka Latvijas pilsoniba, pehž
dāudſaſeem poliſiſkeem peedſiņmoju meeem, iſweidoſchootees par
dauſmaſ konfekwen tu demokratiju***). Wiſbeh-

*) Waram weenigi aīſrahdit uſ ſaijo Lenina broſchuru „Revoluzija
un valūs", „Spartaka" iſdem. 1920, 8.

**) Paſtrihiſpojuſs muhs,

***) R. Leepas paſtrihiſpojuſs.

digaki stahw ar to konsekvento demokratiju, uj kuru sozialpatrioti likuschi wisleelakas zeribas. Kā jau teizām: jo demokratislaka lahdas walstis satverme, jo wisprūfigali scho demokratiju iſleeto burschuaſija ſawā labā, lai apspeſtu un iſſuhltu strahdneelus. To peerahda ſewiſchki gaischi wiſas wiſdemokratislakas walstis, kurās burschuaſija wiſſmalkat iſmanio scho „demokratiju“ ſawas schķiras interesēs.

Beidsot, iſdodami ſcho bijusjchā maſineeku lidera grahmatinu, mehs gribejām rāhdit Latvijas strahdneezibas maſam: tāhdus nodomus ir lolojuſchi un lolo ſozialdemokrati un to wini grib panahīt *). Muhs maſak intereſē ſchis grahmatinas autors. Muhs intereſē Latvijas strahdneeziba, kurai par wadoneem gribetu vj- mestees tāhdi wiħri, kureem ir ſwesħas strahdneeku ſchikas intereſes un kuri par ſweestmaisi ir gatawi pahrdot strahdneezibas intereſes, kuri uſſtaħda un uſſtaħdis burschuaſħai paithħlamus zihaas loſungus.

No tāhdeem wadoneem Latvijas strādneezibai ir jaatratas,
jo ahtrat, jo labat.

Ídeweit.

^{*)} Mehs nezentamees K. Dcvas grahmatikā išlaidot peelaistds nepareizbas, tā peem., it tā B. Kalnītāsch lāhdreis buhti bijis komunists, ka Ulman m no angloem iestādītās prābās buhti pastahwejuschaas weenigi „labineta“ dekorācijā mainās (sl. lp. 14.), u. t. t. u. t. t., bet pašneidam to tāhdu, tāhdu autors to ir sarakstījis, lai nefārdētu loopeipciu no tākā brošūras.

Eewads.

Kā miljū granata sprāngstot išgrauj dzīkas gravas un išsveesch smiltis un gruveshus tāhlu už vīzām pusēm, glušchi tāpat pasaules lārīch ir sagrāhwis wezo kapitalistisko Eiropu un leelā mehra fāvilojīs vīzū pahrejo pasauli. Wezās kapitalistiskās valstis — Anglija, Francija un arī S.-A. Sweenonīcas Valstis, guvūshīz militaru ušvaru sħai katastrofā, kwin ušwaru pahr drupu un drumslu laudsem, zensħas wiseem ipehseem faturet kopā miljū sprāngseena iſla fitis drumslas — dasħda schadas tautas un jaunās valstīnas. Ģewadit aktal vīsu wezās kapitalistiskas lārītibas gulinis, faturet vīsu wezās fabeedribas rahmjos — luħl, Sabee-droto weenigais mehrkis un uſdewums. Bet vīsa pasaules strābd-neejiba, iruħluma un besdarba speesta, arwea wairak atsħilbdana no pasaules kara trosħek, imperialisma reibinoħċha politikas un nazional-schowiniżma mīglas saħħi sapraſt un atsħiħ, ka kapitalizma juhgħi waix Naw zeċċeham, ka uš wezās faburbejusħa lārītibas gruvesħeem jaġazet għluš ġi jaunai jaimneez ibas u ū fad siħwes lārītibai.

Un luh!, šai visas zilvezes aibsimšanas un pahrīstā-
lījēšanas laikmetā, kā mīsu bahka met pasaule ūtavus īrīlanoš
starus Sereiņas Padomju Republikā rewoluzionārās leejmas
un jau třešho gadu tai atgāhdina: nāv wairs atgriežha-
nās atpakaļ, nāv ari widus zēla, wienigi
zaur rewoluziju, zaur padomju republiku —
u j sozialismu un komunismu.

Bet miglā naw faredsama pat wiisstipralā bahkas gaismā. Tas pats tagad noteel ar Kreevijas Padomju Republikas komunistisma warenajām un leelojām idejam. Tas wehl neteek zauri tai beessai maldu un melu miglai, kurā vezās pasaules waras, notahlem ijsdīrbuskhas sawas godibas galu, ar wiseem spēkleetur pahrejo nospeesio un nowahrdfinato zīlvezi. Un tā, luhk, leelā tautu juhra, nisa darba armija, kurai laupita eespehja brihwipahrredset Kreevijas rewolūcijas un Padomju valdības ihsito feju, vaj atkal dota eespehja to skatit glužhi fatropotu, išķehmotu — reek nowadita pa sahnus, pa maldu zeleem, kas leelo pasaules katastrofu un lihds ar to wiisas zilivezes mokas un zeeschanas tilkai pawairo.

Mājā Lātiwija ir tikai pīleens ūchāt leelājā pāsaules zīhnā un maldu juhrā. Pateizotees savam geografiskam stāhwoklīm Lātiwija ir kluwusi par zentru, kur miniatūrā atspoguļoja sīvīša ūchi leelā zīhnā, kur saduras pāsaules imperialisms, kontrrewoluzijas un reakzijas vilni no weenās, un Kreevijas revoluzijas — komunisma vilni — no otras puses. Ulmaņa waldība ir newarīga rotala pāsaules reakzijas dzīshainās rotās, kuru pāsaules warenēs swaida vēžs sawām ikreisējam eegribam. Neigā laikā Ulmaņa waldība ir apweenojusčās vīšas Lātiwijas pilsoniskās partijas, lai radītu weenotu fronti pret „farkanajeem”, lai glābītu kas wehl glābjams. Un ūchāt zīhnā, zīhnā uš dzīhwību un nahvi, kura ar katu deenu īkuhst asaka un asinainača, ari balīš-melnajam Ulmaņa kabinetam un wina novirkteem ūribenteem — viss līhdselli aksauti. Vaj tas ir waldības „preses birojs”, vaj „informācijas birojs”, vaj „tautiskais radio”, vaj tautisko diplomatu un agentu finojumi, vaj „droški privati avoti” — vīzeem weens mehrīš; nolegt, sagrošit, išķehmot un išmeet vīju, kas ween nahk no Padomju Kreevijas un kām kātīšu kābēši sakars ar komunismu.

Noleikti eedemī pa ūchi kontrrewoluzijas un reakzijas zelu, teeschi pabalstīta no Sābeedroto ofizialeem un privateem ūlepeneem agenteem, neteeschi uo sozialpatrioteem un sozialnoderējeeem — Ulmaņa waldība sem kāra stāhwokla ūegas pagājusčā gada laikā ir paguwusi nodibinat monarkistišku republiku, zara valstību bes zara miniatūrā, un tā peerahdit to jaunākas wehstures pateesību, ka ari Lātiwijas pilsoniba ir spēkīga tikai uš weenu — uš ūopeju zīhnu pret rewoluzionaro strāhdnezzību. Demokrīsmē, par kuru tīk dauds tika un teek runats, israhdijs par tulšču ilusiju. Tāpat Lātiwijas pilsoniba ar sawu realo politiku pastiprināja to jaunlaiku wehstures pateesību, ka weena leeta ir programas, platformas, runas, un zīta leeta ir darbi, reala zīhna un dzīhwē, kuru dīkši ūchīru un grupu kālīas intereses. „Tautas Padomes” demokrīstība platforma israhdijs dzīhwē par aprāsītu papira strehmeli, kuru pilsoniba ūapehīsa un aizmirša, tīlīhds wina bij tīkusi pēc waras. Ceguħdama mairakumu Satversmes Sa-vulzē, ūchi sawu distatūru pilsoniba turpinās ari uš preesīšu. Išeju no ūchi stāhwokla Lātiwijas darba tauta war rast weenigi zaur jaunu rewoluziju, zaur Padomju waru un komunismu, balstotees uš Padomju Kreeviju un stāhjotees ar winu federatiwās atteezībās.

1. Ulmana kabineta ahreja politika un diplomatijs.

Jau no tās deenas, kuru pilsoniba mehds išlaigat par Latvijas neatkarības pasludināšanas deenu, t. i. no 18. novembra 1918. gada, sahkas Latvijas valsts atkarība. Jo senīški spilgti leezina tikko pagājušchais gads, kad Ulmana valdība, išķīsi brīhīwa no blokades, kura par rotalu sābeedroto diplomatu dīselss rokās.

Līlihds 1918. gada rudenī sagrābta savās rokās valsts varu „Semneeku Sweeniba”, t. i. peleko baroni partijas vihri, viācem tuhslit bij jarehkīnas ar Latvijas revoluzionāram māsam, kuras, kā weens vihrs stāhvēja par Leeli neezijsmu un Padomju Kreewiju, kā weenigo noteikto un drošho revoluzionārovaru, kās var pamatigi iſtihrit Latviju netikween no wahzu okupazijs varas, bet ari no Baltijas melno un peleko baronu un tau tīskās burschuaſijas ju hga. Un kad sarkanā armija arveenu wairok tuvojās Latvijai, Ulmana valdībai bij janolem: waj kapitulet, waj zih-nitees? Radit lotweeschu nacionelu armiju nebij wairs eespeh-jams, jo laiks to wairs neatkahwa, otrfahrt, tas bij katrom slaidrs, ka ſchi armija negreesis savus eerotschus pret sarkanajeem strehlnekeem, kēt gan pret paſchu Ulmana valdību. Tamdehl Latvijas „apsārdības” ministrs Sahlijs lehrās pee brihwprahīgo werweschanas. Schi brihwprahīgo „armija” tad nu ari pastāhvēja no bijuscheem zara laika ofizeereem, korporeem, polizisteem un ziteem tamlihdsigeem zara laika „spezialisteem.” Schis bij pirmās tīri „tautīkas” latvju kareivju grupas, kuru apskah-weenos jau paſchā ūhīlumā dewās Ulmana valdība. Bet schis „armijas” galwenais usdewums bij ūhīlumā labu algu un waja-dības gadījumā — aismulti. To ūhīlumā it labi Ulmana kompanija un tamdehl jau paſchas Latvijas valsts reklameschanas deenā tauſīti vēž a h r e j ā m w a r a m , aīs kuru leelgabaleem waretu paſlehptees kritiſķā brihī. Schis realās varas bij — wahzu okupazijs karaspēhs, kursch uſkrihtoſchā fahrtā wilzīnajās ar Latvijas aīstahschānu, un ūhīlumā fabeedroto flote, kuras daſchi kreiſerīebrīza Daugavā vēž 18. novembra.

Tagadejais Latvijas ahrleetu „makaris“ S. Meijerowiczs bij jau eelihbis angli ministru preefchistabās labi sen pirms „Tau-tas Padomes“ reklameshanas. Bet Sabeedrotee, frantschi, angli, nebij tee vihri, kas vihiu jewiški ūcjuhsmingajusches par jauno „brihwalsti“ Latviju. Un wehl lihds pascham pehdejam brihdīm, kad Ullmans un Ko. jau wahza lopā sawas zela somas, nebij ūlaidrs Rīga, waj angli runas ar ūrkano armiju ar leel-gobaleem, waj išvarīces no tēzchās ūdursmes. Tandehl ori Uzmanim neatkska nelas zits, kā greeches pee tam paschām wāhzu laupitaju bandam pret kurām wehl wałar a' išvalar tik aši uſlahjās pilsoniba. Un te mehs redsam, ka kritisčā brihdi, kad us deenos kahrtibas ūchweja noteikts un ūlaidrs jautajums, tam waldit Latvijā — pilsonībai waj strahōneezībai, ūkitalam waj sozialismam, Latvijas iau-tissā pilsonība atgresa muguru iautiskumam un ūbrahlojās ar wahzu bēndem, kai aissargatu newis wairs nazionalās, bet sozialās intere- fes. Uzmanā waldaiba uſſahka iſlihgīchanas ūkarunas ar wahzu ūkupazījas waras preefchistahwēem, kai nodroſchinatos zīhūnā pret eekīchejo un aħrejoleelineezīmu. Pirmais lihgums ar wahzu ūkupazījas waru ūla flegzis 7. dez. 1918. g. Paninojoties uz ūcho I. īgumu ūla dībīnātis wahzu ūlweeschū ūkarapehs (landeswehr), ūsureis ar wahzu ūkupazījas, parissak akot, bīromi reudu, opgehōbts wahzu mundeeros, opbrunois ar wahzu minigiju. Dirs lihgums ūla flegzis bij pirms ūrkano armijas eentūhschanas Rīgi — 29. decembri 1918. gadā. Ur io ūla preeidkītas Latvijas walts pilsona teesības ūkram ahr-semmeelam, kas vismas 4 mehneshus „z'huijces“ pret ūelineeleem.*.) Bes tam Latvijas „landeswehr“ par ūfizeereem ūpeelaisch wahzu walts ūfizeerti un apelschareitvi. Lubi, to tik gaidsja prachū ūfunkuri un ūschdachdi no Wahzijas ūklihdschi banditi, ūci ar laupišchanom ūrsemē bij deesgan labi ūslabojusī ūfu ūchawolstī.

Bet iswest dīshwē schos lihgumus Ulmaka waldibai neis-
dewās, jo 3 fanwari Riga bes lewischas pretoschanas eenahza
farkana armijo. Pahris deenās pīrus tam Sabeedroto flotes
kriiseri ralik lībreiža no Daugavas. No Rīgas aissbēdīa nā-
slīwen Ulmaka sabīrets, bet ari wahju okupaz'jas waras agents
— sozialno dewejs Winnigs un lihdī ar wineem wesela riida
j. d. masneelu ar Menderi, Kalnīceem, Stuhli un daudzeem
zi'eem. Ar to bij iſ wiſeem laikeem apieegeleta ari masneelu

^{*)} Jaatshmē, ka šo projekti kahdā starpfrakciju sehdē, tura notifa Ulmanas rāldības pagaidu telpās, ū Nikolaja eelas, pabalstīja arī sozial-patriotu liders Fr. Menders.

brahłoschanas ar ulmaneescheem zihna pret leelineekeem un sarkano armiju. Kad wiša šchi reisneku „faime“: Ulmanis-Wenders-Winnigs-baroni-mahzitaji u. t. t. galu galā bij nonohutchi Leepajā, šeit turpinajās ussahktas brahłoschanas nedorbi. Kamehr Ulmana ministrs Dr. M. Walters weda diplomatiski-politiskas un lojalas farunas ar muischneezibū, laiku pa laikam twarstidams strahneezibū un rewoluzionarus, tilmehr muischneezibz notiltti turpinajā Nigā ussahktlo politiku. Wahzu okupazijas wara — generala fon der Golza persona, muischneeziba un wahzeeschi pēvražija noslehto libgumi išpildījami. Un tad Ulmanis to leedsās darit, wahzeeschi sahka draudet, sahka aizrahdit Ulmanim, ka viņš pateessībā ir „ſalmu wihrs“, turam naw oīj muguras nekahdos waras, waj atkal ir sahda ūvescha waro, no kuras viņš pilnīgi atkarīgs. Ulmana kabinets, pahrbaudiis no sarkanas armijas usvarām Kurzemē, ussahktā attal iſlīhgschanas farunas ar wahzu okupazijas waru, pareisāt jašat ar Baltijas muischneezibū, lai tilkai panohķiu vēnošanās, lai tilkai ūstahdītu vēenotu fronti pret Leelineekeem. Pehz savstropējos „vēnošanās“ jaunoja kabineta vajadīja nāhīt 4 Andr. Needras wiħreem, iautišta jecni melnsimenescheem, (no „Semneelu Sweenibas“ laba spahra) 4 Ulmana wiħreem (no „Semneelu Sweenibas“ kreisā spahra) un 2 waj pat 4 wahzu un baronu preeščīstahjēem Lihgšana, kuras „vīzē“ stahweja Ulmanis un latveeschu Purishleivis — Klihwe, wilušes deesgan ilgi un līdzīt pat vēhdejam brīhdīm „semneelus vēenibas“ laudis zerejuschi uſ iſlihgschanu, zensdamees ulmaneescht waldbā nodrošinat wairakumu.*). Vēt tā tā tas vēhdejeem neisdewās un baroni jutās deesgan stipri, lai ē ū nodroš natu wairakumu, tad galu galā nonahza pēc tam, ka 6. aprīlī 1919. gadā Ulmana waldbā Leepajā tika no wahzeem gohsta. Wimās vēta ūstahdījas wahzu baronu klike ar Needru un Dr. Wančinu preeščīstahjā.

Tahd^o, luhs^o, bij pirmais Ulmanas valdības atkarības
pojms un tahdas bij winas sekas. Tas pašchā laikā, kad
daži Ulmanas kabineta ministri atradās iau ois restēm, Ulmanim
issēwās isschmalkt no satu bijuscho drāugu nageem un
pašehptes angļu misija Leepoja un wehlat pašlepus
pahrbehgts us fgi „Soraiowu“, karsch stahweja juhrā ois angļu
estadies. Ta Ulmanis nāhza pēe angļiem pilnā
winu pānsijā un pēe wina nu peepildijas satans wahds:
ta maiši ehd ta dseesmu dseedi. Un no šchi laika Ulmanis dieed
un winam jadseed tikai weena djeesma: „fabeedrotee

^{*)} Scho „noslehymu“ išpaudė „Sozialdemokratą“ Ullmanim lihdži aisiausgūsčio draugi-masineeli, (Skat. „Sozialdemokrat“ Nr. 86.).

ir man a un mu hfu weenig à stiprà pils, fur behdås
waram twertees"**).

Ißbankrotejuschi galigi ar sawu brahloschanas politiku pree wahzu okupazijas waras un nonahkuschi pilnigā Sabeedreto guhstā, Ulmana waldibai neatlikas nekas zits, kā sawa ahrsemju maklera Meijerowiza personā Anglijā un Franzijā ubagot pēc palihdības. Bet šči palihdība iškrihs nenahza, jo Sabeedretoem labpatika noturet guhstā sawus nai, wos pansionarus, eelams no skaidrofesee Leepajās 16. aprīla "putschā" turpmakē realee panahkumi. Jo leeta bij ta, ka Sabeedrotee, sejwischki fransiski, wairal palaidas us needrīsteem un wahzeem, nekā us Ulmana waldibas filziju. Sabeedroteem ruhpeja tikai weena leeta: faturet Baltijā weenu weenotu fronti — pret leelineekiem. Tamdeħħi, wijsmās sahklumā, winus nebukt neinteresēja ščis frontes fasalldišchanas, pateizotees jaunajam masajam walstatnam. Sabeedroteem labak patika laist wirku Baltijai no jauna gatawo wahzu karaspēku, apweenojot to ar freevor, wahzu un latweeschu melnsim tnezzibu. Wijs labakka gadijumā ščis spehks sagrautu ari Ģgauniju, apweenotos ar Judentijscha armiju, sakantu leelineekus... un ideals buhtu faneegts. Deemschehl angleem zelā stahjās weens faktors, kurš nebij wineem patihlams, proti, warbuhtiba, ka wahzu okupazijas karaspēks, uſwaredams leelineekus, atjaunodams Krewijsā monarkiju un lihds ar to Wahzijā ari "keisara" troni... waretu no jauna apdraudet paschus angļus. Bet sahklumā wahzu banditi par to nerunaja, bet tilai domaja; wi xi leelijas ar weenu: bendet leelineekus. Un lamehr tas ta bij, Sabeedrotee ar gudru siāu sleperi pabalstija wahzu banditus, kohwa wineem, nespēhjigā Ulmana weetā, eet us Jelgawu un Rīgu.

Latvijas Padomju Valdības sarkanā armija, apdraudēta
seemēšo no igauņiem un ūomeem un wahjīnata zaur nopeetneem
jarechgijumeem Kreewijas eelscheenē, bij speesta atstāt sarkanu
Rigu ušbruhkoshām wahju un latweeschu apweenotām bandam.
Lai tautiskajam Ulmanu karaspēlam, kursch bij gehrbis wa h z u
mundeeros un Reedras laikā atradās ari wa h z u
schtaba algā un maišē, — lai scheem "tautiescheem"
pascheem nebuhtu jaissara jawu lauschu apslakieschano,
ar guđru siāu Rigu "atbrihwoja" wahju-latweeschu "landes-

^{*)} Jaosrahd, ta us krga „Saratowa“ lopā ar Ullmani mitinajās
ari masineetu liders Menders, „Leepajas Straždneela“ redaktors Rubewīzs
un ziti masineetu „Kleperi“, kas pashstami ar jauku dewfisi: „zihna pret ko-
munisteem war siehgt ihgumu netilseen ar Judentišcheem, bet pat ar
welnu!“

wehrs" un wahzu dselssdiwisijs. Tee tad nu strahdaja ūawus bendes darbus tautisko pihlaru Needras, Vankina, Ansberga un Komp. wahrdā un usdewumā. Kad neksitamas lihku kaudsēs bij wejumeem nowahktas, kad ašinu pelleš b'j no eelam nomasgatas, kad komunaru lapi uš komunaru laukuma bij cr sahjam nomihdili un Markska peeminellis pēe Strahdneelu Dep. Padomes elkas fadedsinats, un wišpažr, kad Rīgā bij nodsehtas višes Padomju roldibas pehdas... tad wini cenahza, tautas dseejmas kāndinādāni wahzu mundeeros gehrbīee "tautisse" latvju kareiwi*) Vilsoniba gatvileja. Basnigu pulsteni ūanija. Lābas wahzi, nekā komunisti — prahjoja pilsoniba. Bet tūlīds wahzu landeswehrs un dselssdiwisijs cegahja Rīgā, tuhlin ūluna redzami wini ihstee noluhtki. No karaspēkta datam dr h̄s ween iſdalijās oſeivisčķas grupas, kuru trestīhgalā nosīchjās muſchneeki, tas uſahka ihstas ūoda effpedizijas uš muſcham. Bet tam galvenais karaspēkts devās no Rīgas newiš uš Latgalī pret komunistiem, bei uš Zeh̄im, Walmeeru, leelidameri daſchās deenās ee aemt Wallu un lihds ar io mīfu Zgauņiju. To jau eeprelefsh bij paredzejuči igauņi. Wini jau tuhlin pehz Ulmana waldibas gahščanas noprata, ta ūheit strahdā muſchneebā un Sabeedrotu nekihtas rotas. Zgauņu waldiba tad ari tuhlin mobiliseja ūawus spīlūs un polihdsēja Wallu un zilās pilshēlās ūomobilisēt tā ūauks "Seemelu armiju" wiſneela Šenitana waldibā. Ulmana grīmtočhais ūabinets, atrasdomees anglu guhstā un neparedsedams nela laba, ar ūaueem agentiem greejās pehz glazbina pēe igauņu waldibas. Un jadomā, ta ne bes Ulmana ūnas, latweeshu ūemeiu armijas "wiſpawehlneebā", zeredama or igauņu pilihdsibū glahbt Latvijas "patslahwibū", pareisat ūokt Ulmana ūabinetu, noslehdza ar Zgauņiju ūepenu ūhgumu, ar kuru, ja wahzu landeswehrs un dselssdiwisijs ūiks ūakauti, igauņi ūanemtu tā kontribuziju Wallu un dāschus latweeshu pagastus pēe Zgauņijas robeſham.

Un teſčam, junija mehnečha otrā puše ūeemelarmija, ūurā bij ūapluhbis daudz rewoluzionara un ihta demokratiska latweeshu elementa, ūchi armija ar retu ūparu ūopā ar i gauneeem ūatreza ūpatās wahzu landeswehrs un dselssdiwisijs ūišiju pēe Zeh̄im un Zugla ūeſera. Jaaisrahda, ta ūeemelarmiju apgehrba un apgahdaja

*) Ūlus, ūaplepus pehz wiueem Rīgā atgreesās ari ūibehgusčee maſineeti, pē tam bijuščais ūelineels Br. Rāinājs (Dangens) bij jau paguwis u wiſti balto wiſineebū uniformi. Jaatsiū, ta pehz Ulmana ūikes gahščanas ūepajā, maſineetu ūideri bij nolehmīšči ūepajā, ta aktai jareeet "Tautas Padomes" un ūeetut "weenlihdsiga" ūihna pa labi un tresti. Tas notila bes Rīgas maſineetu ūnas. Peħdejee, ta ūiams, ūhi pirms ūelineeu ūenahščanas Rīgā, no ēhria no "Taut. Pad." iſtahtees.

leelā mehrā igauai, un protams, ar angļu eero tſ cheem,
ap ge hrb u un mun izju.

Dots par sevi saprotams, ka šis igauuu waldibas val-
stahwigais sols it ne ūamisam nepatika Sabeedroteem, sevišķi
frontsheem, kuri ūava militārā atlašē di Parkē personā firdijsās
par wianu leelo planu ūačkelschanu. Un tad seemelarmija un
igauai jau bij pee Rīgas, tad wahzu banditi panīkā aissbehdsā uſ
Kurzem, tad latweečhi kopā ar igauueem gribesā dot wahzu
banditeem un needriesteem pehdejo isnihzinoſko treezeenu un aiss-
trenkt wāus lihds Wahzijas robescham, kas it weegit bij eespeh-
jams — ūchā ūarīgā brihdi, 3. julijs eejauzās Sabeedrotee ar
ultimatumu: „iſ bei g t „ee l ſ ch e j o“ ap kar o ſ ch a-
no ſ , je b m e h ſ a t ſ t a h ſ i m ju h ſ p i l n i g i ſ a w a m
l i k t e n i m“. Tā ka wahrods bij Ulmanu waldibai, tad ori
wianai bij jadod drihsa un noteikta atbilde. Igauuu ūaraspehls
stahweja pee Daugawas un Rīgas tuwumā un gaidija — kas buhs.
Ulmans wehl arweenu atradās angļu guhstā uſ „Saratowa“ pee
Leepajās un, luh!, tagad angli un frantschi diktēja ūawam pansi-
onaram ūawas prafibas. Un tas bij: 1) Ulmanim ja iſ-
li h g ſ t a r n e e d r i ſ t e e m, w a h z e e m u n e b r e j e e m,
kureem leeli novelni pee Rīgas atbrihwoſchanas; (tais nolužķā
jarahī ūabinetā di w e e m w a h z e e ſ cheem (Magnusam —
teesleetu ministrija un Erhardam — finantschu ministrije) un
weenam ebrejam (Mīnzam — walsis kontrole); 2) „Latvija ſ
la n d e s w e h r a m“, ūura preekschgalā atradās baroni un
kuru wehlak Latvijas armijas ūchtabš nokrītija par „muhſu
Landesrehrū“, ja p a h r e e t uſ Latgali ūihua i pret
P a d o m ī u ū reewiju, sem angļu ofizeeru wirspārwehlnee-
zibas; 3) p a h r e j a m w a h z u la n d e s w e h r a m u n
dzeljsdiw i ſ ū i ū pam a ū a m ja i ū w a h z a ū no Kur-
semes; igauuu ūaraspehls teek aissleegts
eeeet Rīga.

Otrs ūeedeens Ulmanim nohza no amerikānu pušes.
Amerikānu „labdari“, pasīhstāma Dr. Orbisona personā, ari pee-
brai deja, ka wianu miltu maiſi tilks iſzelii no ūugeem Rīgā tikai
tai gadijumā, ja Ulmans peekahpjees uſ augščā minetām prafibam.
Un rezultats bij tas, ka Ulmans un ūompanija peekahpās.
Ulmaneesheem Leepajā ūeewenojās ari masineku liders Fr.
Menders, jo ari winam bij ūaids: labak „Sabeedrotee“ un
„melnee“, nela aital „bads“ un komunisms. Kad lihgums bij
parafits, tad ari Ulmans ar ūawu ūihtu, angļu freiseru ūawa-
dibā, eeradās Rīgā un daschas deenas pehz wina ari Amerikās
baltee milti. Ar to bij uswarejuschi „melni baltee“ Latvijas
pihlari. Ar to bij dots ūmags ūehreens ūeemelarmijas ūemi-
tāna ūareiwejem un galvenām ūahrtam igauueem. Luh!, tā nu

pehz jātī kompromisa, slepus pabalstīta no Sabeedroteem, Ulmaņa waldiba leedsās išpildit ar igauņiem noslehgto lihgumu, aibildis nadamās, ka lihgumu nāv slehgusi Latvijas waldiba, bet tikai seemeļarmijas „wirspawehlneeziba”, kurai uſ to nāv bijis teſšbu. Tā rādās tas aſais nāids starp igauņiem un latveescheem, kurſch wehlaſ peenehma pat drāudos ſchu rākſturu*). Ar to bij pahrvilktā strihpā vijam draudſigām atteezībam, kādas lihds tam pastahweja Igaunijai ar Latviju.

Apturejuſchi weetejās „ſihkās” ſadurſmes, Sabeedrotee turpinaja ſauv iħſlo leelo politiku: rādit Baltijā pret Padomju āreewiju weenu weenotu fronti. Tas bij laiſs, kad Padomju āreewijai sem Sabeedroto waldibas uſbrūka 14 taujas un no vijam puſem wiñu eelenza Jūdeniſch, Denikins, Količals un zitos armijas, kad Sarkans Āreewijas zentrā gatawojās ſaswehreſtiba, kurās noluħkos bij, atlaribā no zara generalu panahkumeem, ſagruat Padomju waldbu un, protams, lihds ar wiñu, ari mājs nomalū walſtīnas, rodot atkal wezo „nedalito” un, protams, monarkiſko Āreewiju. Lai guhtu panohkumus ſchāi leelaſā operazijā waſadjeja iſmantot wiſus ſpehkuſ. Pee ta waſadjeja peedabut neikween latveeschus, bet ari igauņus. Bet ne uſ latveescheem, ne igauņiem Sabeedrotee newareja buht droſchi. Daudz droſchakſ un paklaufi gakſ bij wažzu oku pažiſas karaspēhks — djeſſdiwiſijs un landeswehra atleekakſ Kurſemē. Un, luħ, no ſchim atleekam Sabeedrotee ſlepenib

*) Wallas pilſehtas un baſchu latveeschu pagastu jautajumu U'mana waldiba maria mehnēs, ar anglu palihdsibu, iſchlihra ſew par labu. Tā, ſtehpjores aif arglu muguras un viliigā faktā noledzot ſauv igauņiem doto folijumu, Ulmaņa waldiba wehl mairak ſakurinajā peektahpto igauņi naida juhtis. Bīk naidīgās klūwuschas atteezības peetobesētu apgalbos, to leejina wiñu Wallas ſabeedriſko organiſižu un aukahrtejo pagastu preiſchtaſhovu iſſautums 14. aprili 1920. g. ar wirſraſtu. „Palindseit!” Tātī laiom: „neweens, kās nāv diſhwojjs Seemeļ-Latvija sem Igaunijas okupazijs varas ilgāk laitu, newar ſaprast tā ſchauſmas, paſemojumus, apwainojumus, akyhduſ mehſeſamit deenās paſcho oku pažiſas laiku, no pehtnajā februara lihds ſchāi deeaaino igauņiem peedſiņwojuſchi... Gads jau ſen ap'ahti, kamehr mehſ gaideam, tad wiſs tiſs notahriois, bet muħju ſtaħmoſiſ paleek lauakſ un lauakſ... Lai mehſ nedomatu no aktiwalā protesta, tad taħdam gadijumam demokratifās Igaunijas waldiba ir fawiluſi no Wallas lihds Terbatā i wiſu ſauv armiju; ſchē ūe weenā ſno Wallas ſtagijs — trihs brunoſtus wilzeenus un pažħā pilſehtā loti beeschi, labala eespaida deħħi, garā rindā teef fabraukt i feschibruoti automobili” („Brihwā Ŝeme”, Nr. 87.). Aprila m. ſaklumā wiſas Riga ſavies ſinoja, ta latveeschu iſraibisħana no Igaunijas ir notiżiſ faktiſ.

zad ari organiseja jaunu armiju, papildinot winu
ešla mehrā ar kreewu wagineekeem, kuri viltigā fahrtā tika
lowerwei Wahzijas lehgros, protams, ar Wahzijas waldbibas
siav. Tā pamasm fahrdijas jauna armija, kuras preefīgjalā
noštahjās kohds zara laiku ofizeers Vermondis un tamdehl
ari šis bandas tika eesautas par Vermondia bandam, jeb ween-
lohrīchi var vermondi eesteeem.

Nepogahja ne vahris nedekas pehz 3. julijsa kompromisa,
kad Latvai tahlredsigalam Laiwjas pilsonim bij skaidrs, ka
wahzu okupazijas baaditi nūmā nedomā atstāt Kursemu. Gluschi
otredi: viņos sīnmes leezinaja, ka Rīgai gatavojas jauns usbru-
ķums. Tīkai angļu pansionars Umanis behrīšākīgī noīwā fahrtā
učhmās Doutos Padomei esstahslit, ka „wehl rūst Kurserē n-
buhs no se dejušchi, kad wahzi buhs jau prom no Kurseres“
Wairakos weetās bermonteeschi usbrula Kursemē Umanis eced.
neem, atrunnoja latveesku fateiņus. Jelgawā, 24. aug. 1919. g.,
schi albrunočana prenem reit a tālahlu raksturu; laba dala lat-
veesku virknēku tika eessodīta pat atejas weetās u. t. t. Ne-
luhlojoties us višu to un pilnigi prōvožejoscho bermonteeschū
isturešchanoz, augusta beigās, sem Sabiedroto vahtagas, Rīgā tika
noīreta ūpena konferenze, kuras noluhts bij apspresi to paču
Padomju Rēcēvijas sagraušhenas jautajumu. Konferenžē pēdā-
lījās Izgaunijas, Latvijas, Polijas un Leetawas waldbu preefī-
skahvi un „freewurētum naarmijas mirspāneh-
nēks“ tūnass Vermondots. Rūna grosījās ap drīšu
Peterpils cenemschānu un par turpmādām ļopejām operācijām —
pret kosojo cenaidneelu. Jūdenīšcha armijai, pehz Sabiedroto
diktatoru ūpeneem planeem, wajadseja kopā ar igauņiem vis-
pirms cenemt Peterpili; pehz tam Latvijā wajadseja sahīt overet
Vermondotom. Bee tam Sabiedroto arween usšwer, kā atstāt
maso walstju paštahwibū, turpētim Jūdenīšchs un Vermondots
gudri-viltigā fahrtā to noklusē. Wineem bij skaidrs: tīlikhī
Peterpils buhs eekemta, buhs jašķīwidē Polijas masds walstnas
un jaroda weenota fronte gahjeenam us Māsēmu.

Bet notika ne gluži tā, ka šķēre lungi bij lehmušchi.
Prīkahrt, bermonteeschi, peeteekoschi sagatawojuschees, usbrukā
Rīgā agrā, nekā tas bij nōlemts, t. i. tad, kad
Jūdenīšcha armija bij wehl tāhlū no Peterpils un wiātī panah-
fumi nebūj paredzami. Usbrukums Rīgai fahkās septembrā beigās.
Bee tam us reisi Rīgā cenemt neisdewās*). Ari schoreis Sabee-
droto flotes freiseri, kuri stahveja Daugavā, pa bermoadleeschū
usbrukuma laiku atstahja Rīga un noekurojās Rīgas juhras
liži atlal, lai noskatitos, ka noslaidrojēs jauno „putīch.“

*) Umaneeschi bij paguwuschi laitus išgreest diwi Daugavas tilius
un tā bermonteeschi nepagwua pahrsteigt ridzeneelus.

"realee panahkumi". Lai gan Sabeedroto eskladre bij deesgan stipra un wareja brihdinat bermondeeschus par minu patwari go un pahrdrosho ūoli, tas tomehr neitka daritis ar gudru ūau. — Zihna wilksas garumā. Sahlumā Riga eeradās arī pahris igaunu bruaotu wilzeenu. Bet tee drīhs a i s b r a u z a, alkaz damees no satras palihdsibas ois eemesleem, var kureem bij ūau una. Tā latweeschi palika weenit paschi zihna pret dauds stiproku eenaidneefu — bermondeeschem. Sekas no ūchi bermondeeschu usbrusuma bij wehl tas, fo i g a u n i ū a h l o a t r a u t e e s n o p a l i h d i b a s a r i J u d e n i t ū a m. Tas wehl wairat pa-wairoja desorganizaciju Judentišča armijā un galu galā tu bij speesta panikā behgt. Bermondis tomehr turpinaja Riga ap-ſchauðiſchanu un eelenſchanu. Milgravis un Daugavgrīķes zeetoksnis jau bij usbruzēju rokās, kad paschi kritiſka brihdi — Riga galigas fričhanas preekſchwalārā — at-ſlaneja Sabeedroto eskladres ūchahweeni, wehrſti pret bermondeeschem. Žil ūinams, par ūanoradu uistahjuschees angli, kas peevipeduji peekahptees frānčhus, kuri bijuschi pret apschauðiſchanu Un, luht ūchi "Latvijas glābščana" no Sabeedroto pužes noška taisni kad, kad Judentišči ar ūau armiju bij jau galigi ūarekts, kad Bermonda eeefchana Riga buhtu brihſak fai-tejuſi Sabeedroto politikai. Baltija, jo ar Bermonda eeefchana Riga, pehz til negehli gas Riga apschauðiſchanas, katrau buhtu bijis ūaids, ta tas noteek ar juhras pīrāu — angli — gudru un militiņu ūmu. . . Tas ūarukahrt buhtu bijis ūarīgs un ūpehzigs uhdens ū komunistu dīzīnamam. Lai ūiū to nowehrstu, tohredīgēe angli eerobeschoja Bermonda apetiti.

Tā Riga bij glābta no galigas ūlaupiſchanas... Bet glābta ūinu un Latviju galu galā newis tee apkehrigeē Ulmaņa valdibas ūareiwi, kas iſgreeja Riga tiltus, ne Sabeedroto eskladre, kas attlaħja ūipru un negaidi ūguni ū bermondeeschem, bet Pādomu Kree-wīja, kura galigi ūareza Judentišča bandas, ūho nahwigalo patstahwigas Latvijas un Igaunijas eenaidneefu*).

Behz tam, kad Sabeedroto eskladres granatas ūkaidijs bermondeeschus ū ūiām pužem, Ulmaņa ūareiweem wair ūne-

*) Dajšas deenas pirms bermondeeschu apschauðiſchanas ū ū Sabeedroto flotes, Amerikas Sarkanois Krusts no Sarkandaugavas ūita nosuh-tiis ūem ūomas ūagis Pahrdaugawā wairatos ūohbīnas pahrtīkas. Kā wehlak ūrahdiņas ūho pahrtīku bij ūanehmūtī ū bermondeeschī ū ūahrtīkas ūanemščanu ūorakstīces Bermonda pilnvaroneeks, adwokats Anſbergis — Ūedras ūabineta ministrs, iuris ūahl pahris deenas pirms ūbrutuma Riga ūaigajā ū ūelshrigas ūelam.

nahžās gruhti trekti behgojchos bermondtiechus ahrā no Kursemes. Bet atkal eejaužās Sabeedroto dſelfs duhre. Sabeedroteem nebij pa prahtam, ta teek galigi fatreektas, iſpostitas un iſnihzinatas bermondtiechu bandas; wiñi wehl reiſ gribaja tas iſmantot zihā pret komunisteem. Un tā, luhk, t'reſcho reiſ aptureja latweechu fareiwijs wiñi uswaras gahjeenā pee Wez - Auzes tā ūautā generala Niela komiſija. Schis komiſijas uſdewums bij: pirmāhrt, dabant qtpakat uſ Wāhziju dāſchus māhzu pulkuſ (tos māhzu waldiba ūahkumā uſſatiſa par bandineem un leedsās nemt atpakač Wahzijsā), jo tee wareja noderet weetjai kontrewoluzionarai zihāai, otrahet, wiñai waſadſeja atraſt preelſch freeweem un ziteem awanturisteem jaunu fronti — pret komunisteem. Tā ūahkās polu fuhdiſchanā pret Vāromju Kreeviju. Poliju Šabeedrotee uſſatiſa par vehejēo droſchalo ſpehku, ar kuru waretu wehl reiſ iſmehginai zihāi ar Vādomju Kreeviju. Tā Polija ūuwa par zentru, kurp ūalatījās no wiſām malam daschadi internažionali banditi. Ūaur Leetawu wiñai veeslehijsās ari bermondtiechus bandu atleekas. Ari ūatus diplomatiſkos guhſtekaus — Ulmaņa kabinetu — Šabeedrotee drībiſ ween ſpeda orienteere uſ „Leelas Polijas“ puſi. Bes tam uſ Poliju ūahkotees ultmaneefchus ſpeda eelschejā nedroſchiba un ari tas ūalts, ta ar ūaheeem ſpehkeem wiñeeem nebij eeſpehjams iſſveet komunistus no Latgales. Bil nedroſchi 1919. g. dezemberi jūlās Ulmaņa waldiba, to leezina ari ūeloschi wahrdi eetſchleetu ministra Berga tunā „Tautas Vādomē“: „tas bij tad — ūaka Bergs — kad Bermondtis bija padſihts no Kursemes, kad Kurseme bij iſthrita. Weena dala Latvijas bija atbrihwota, ūahweja preelſchā wiñas trejħas ūaigjues atspīhdeſchana (pareiſal buhſu — aptumſhosčanās. L.). Tad zehlaſ loti ūeelas ſchaubas, ūeelas baſchas: waſ ne aitka hrotoſees tas, ūas bija gađu atpakač? Kad wahzeetī vrom no Kursemes, tad majaga ūelineekeem eenahkt. Domaja, ta tas atfahroſees ari tagad. Vaidijs wiſpa h̄r, wiñi muhju kar aſpehks ees uſ Latgalī pret ūelineekeem, waſ ūikai pahri mums attal nenahks ūelineetu plāhdi? Schis baſchas waldija ne ūikai pilsoniſkās aprindās ween (lailam ari ūozdem. maſineekos. L.). Atzeros qadiju mu, kur ūahds ūaldatu vuhlis bij gahjis gar ūichtaba ehku dſeedadams: „ar ūaujas ūažeeneem uſ ūuhpam“. Tad neween no pilsoniſkām aprindām (t. i. ori maſineeki, ūozialnodeimejti) greeksās pee mums ar aizrahdi-juemeem, ta waſa gaſper ūingrus ūolus preiħahdeem ūareiweem.“ Tad tad, Ulmaņa waldibai bij ūaids ūa wiñas ūareiwiſt ne labprah ūes uſ Latgalī zihā pret komunisteem. Tambehi ūeatlika ūekas ūits, ta pee laika ūekli ūabaltiu un glahbiāu, pee wiſſiuprakās no nomaku walſtum —

pee Polijas. Ar Poliju, zīk nojauschams, ir nozehgts
slepens līhgums, jo polu armija pirmā eenehma Daugavpili,
winai līhdas zīhniās „mūhsu landeswehrs“ un tad tīlai nahza
Ulmāna uſtīzamee ūchargaleſchi un zīti. Par laipno ūpalīhdſe-
zhanu Ulmāna waldbai bīj ūoustur uſ Latvijas walts rehīna
viſa Latgale atrodoschā polu armija.

Tā Ulmāna labīnēs, padots pilnīgi Sabeedrotem un
melleldams glahbīnu pret eekſchejo eenaidneefu, galu galā pavījam
eestiga polu panu apšakheenoſ. Latvijas liktenis bij ūaſtīts ar
gluſchi aristokratiski-konserwatiwu walsti, kuras imverialistiſſee
eekaroschānas plāni kāram bij ūaibri redzami. Un lai gan
Padomju Kreewija Tschitscherina verkonā peedahwaja Latvijai
meeru jau septembri 1919. g., Ulmāna wiħreti, deſodami vēbz
Sabeedroto ūilpes, wehl marī 1920. g. ūuhiņa ūawus delega-
tus oee polu paneem uſ Waršawu, lai ūaenētu no wiñeem
wajadſigās direktīwas un apšoreefu turpmakos kāra planus un
ſtiltīwas meera ūarunas*). Nebuhs leeki ūheit ūeefhmet, fa uſ
icho panu ūoñ ūeizi eeraduſchees bij weenigi latweeſchi, ūomi
un ūumeni, bet nebiž eeraduſchees lejchi, ukraineeſchi un balt-
treevi, jo „Leela Polija“ grib ūkuht var iħstu militaru ūelwalſti
uſ Baltkreewijas, Ukraines un Leetawas rehīna. Kā ūinamē,
Polija grib meera ūarunas west uſ 1772. gada ūaiaiem. Bet
Polijas robečhas 1772. gada ūneedſas dauds tāħkal par taga-
dejo olupazijas liniju un wiñās eetilpst Witebſlas gubernia un
ūneedſas gandrihs līhdas Rīgewai, eesleħdsot Latgali, Kurseini un
Leetawu. Kurjeme 1795. gada atradās ūem Polijas protelto-
rata. Uſ wiſu to aishrahdija ulmāneſcheem „Tautas Padomē“
ari masineeki. Beem, masineeks Zeelens Binis ūazija: „Polijas
ragadejā aħrejā poluūka ir dibinata uſ Baltkreewijas un Ukraine
teritoriju eegubhchanu, lai raditu robečhas, kuras wiñai wa-
jaga kā militari ūelwalſtij un loi pabalsttu ar ūawu war-
tawus baronus — muijschneekus, kureem Baltkreewijā un Ukraine
ir leeli ūemes iħpaċchumi... Latvijas turpmakas intereſ ūraja,
lai wiñā ūetiku ūaſtīta ar imverialistiſlo Poliju... Latvijas
jaistiſchāna pee militarias Polijas ir Latvijas turpmakas valas. Katram
tas ūaprot militari-politiſlo ūituaziju, militari-politiſlo weħsturi
jaſaprot — un jareds, kā Polijas ūelwalſtij, kura Danziga
nebuht nañ dota kā pastahwiga osta — buhs tur tīlai da-

*). Jaaiſrahda, fa ūčas polu panu volitīta, līhdas paſiħtamajam
deledentu ūejeenekam Rēninam, ragadejami Latvijas ūuhiņam Polija, ūa-
ſchās ori ūozialnobeweju prekeſtahwiss Schja, fa Latvijas aħreleelu min-
„volitīki-diplomatiſka“ deparmenta direktors. Schis „diplomats“ wehl nejen
biji paſiħtamis fa ūvejalifi ūfrantsku walabulos, bei taga wiñi nozehdees
uſ aħreleelu ministrijas buka uſ ūiſtħeret līhdas Meijerowizam. —

schas tirdsneezibas teesibas — ta wičai, ta militarai leelvalsts
kura grib stutet sawu nahlošcho waru už militaro waru. īčak
finā buhs ja atbalstas už Baltijas juhru, un tas
wičai buhs eespečjams, nemot Leepajās ostu
lā stipru zeetoksnī. Tāpat wičai buhs jano-
stiprina robeschās už austumeem, kur airodās
stiprs zeetoksnis — Daugavpils. Polijas milita-
rās leelvalsts attīstība un išpēčanas var nowest pēc Latvi-
jas valsts un demokrātijas sabrukhanas un iſjuſchanas". Tā
„Tautas Padomē” iſrunajās maſineku liders; bet kāram finams,
ka maſineki bij „Tautas Padomē” mēnigi preefch iſrunajcha-
nas un algas (diets) fanemšanas.

Ka pohu pani teesham gli īh už Latgali, to leezina ari
pohu iuhina Buffalo feloši isteizeeni Rīga, iħši pirms Latvijas
meera īarunu uſſahlychanas ar Padomju Kreewiju. Buffalo jaſaz
„Biktah! Latvijas ar Padomju Kreewiju nodomata meera li-
guma noteikumi schahdā waj taħdā wirseenu teeschi aiss-
ta hertu Polijas intereses, Polijas republika
buhs ſveesta vaturet īewi mriħzibas bri ħwibū.
(Re tsche nu bij! L.). Polijai naro nekādu zinu pretensiju už
Latgales teritoriju, fura miht finams wairums pohu, ta tkai lai
scho pohu tautibas (t i muischeelu. L.) intereses pēcrahziga
kahrtu buhtu nodrošnatač. Tomēhr Polija netad
nepeelauš, ta Padomju Kreewija Latgali pa-
darar par taħdn tirgoſčanas preefchmetu.
(Uħl, kur radees iħstaſi fungu un meera īarunu gaitas no-
teižejs! L.)”.

Tā, apmehram gada lailā, Ulmana kabineita wiħreti ir-
eedfiniſchi Latviju naidā ar Igauniju, Leeteru, Ukraini už Balt-
kreewiju. Un wiſs tas „Semneeku Saweenibneeku” wiħri ne-
darbs, wiſs tas teel weikis no fahdas pilsoņu schauraſ ſlikes už
wiſas tautas reħlina! Pati par ſewi favrotams, ka ſejti il-kie,
braukdama pat bes ſozjalnodewejzen už Maskawu uſſahit meera
ċarunas ar Padomju Kreewiju, nopeetni newarejx domat pēc
ſchim īarunam, jo wihi it labi finaja, ka pani nopeetni gatawo-
jas už karu. Schis folis bij wajadfiż latwejšu panem lai
maldinatu tautas maſas, un worbih tari preefch tam lai ne-
teechi ewaħħtu Maskawu preefch ſawiem draugeem poleem da-
ſħas nepeezeſchamas finas.

Un nedomajet, ka ſħee „Semneeku Saweenibneeku” pihlart ir-
nobaschijuſčees par to politiku, ar kuru wihi ir-eeweduschi purwa
latvju tautu. Nebuħt ne! Wihi it bramangi pat or to leelas
Sawā zentralorganā „Briħm Seme” Nr. 87 wihi schahd:
leelas ar ſawas politikas vanahkumeem: „cigerotek 1919. g.
16 aprili, tur muħsu kareiwejsem warmahħas atneħħma (Leepajā)

beidjamo flinti un valka tikai wehl weeis loschmeteis, apslehpis ausu maišā (!), kahdos behnikos, sirdi vahrnehma tāhds neav-
skauschams preels noskatoes uš Esplanades laukuma muhsu
tāku demonstrēchanā. Weens pehz ota pezī tanki: generalis
Balodis, generalis Buris (anglu militarais preelchstahwis Lat-
vijā. L.). Ministru presidents Ulmanis, Latgaleitis un Vidzem-
neeks — kā wareni mīseni kustejās pa laukumu. Tāti bij
gresnoti valsts karogeem un aplipinati ar Satverīmes
Sav. wehleshanu listi Nr. 13 (t i ar "Semneelu
Sav." listi. L.). Schi parade bij reise egitazija kareivju listei
un peerahdiūms, ko Latvijas valstij ir brunoits spēks
neween frontē, bet ari galwas pilsehtē, ka mums
ir frontē drošķa un nodrošinata aismigre un ka naw
waits jabaidas no provokatoriskām baumam
par wahzeeschu waj leelineku eenahfshānu
(„jo mehs ejam valleyhūschees aiz Sabeedroto un polu drošķas
mugura?“) — wajadseja wehl pēshmet (L). Tā tad, igauņi de-
monstre Valka ar sawiem brunoteem un omobileem, ulmaneschi
Riga — ar sawiem trnkeem. Leissi ussakhuichi aktīvi zihnu ar
poleem un wehrīch sawu lelgabalu stobrus ori uš Latviju. Kurp
wijs tas novēdz — to naw gruhti paredset.. Beigds jaat-
shme ka Sabeedrotee jawus kehšči sunus naw aismiršuchi pa-
godinat ar dāchadām goda shāmem. Franzijas — republikas
presidents ir viesīt hris Ulmanim un wīfnekeem Balodim,
Bergim, Bolsteinam un Spulgim — Franzijas goda legiona or-
dens par vīnu duhīcīgo kauschanoš gan pa labi, gan pa kreisī
— gan pret bermonsteem, gan komunisteem. Aprīli frantschu
kara ministrs wehl pēkuhtīa dienus kara krustus ar valmām —
weeni Ulmanim un otru Meijerovizam — par uskuhdīshanu uš
muhschīgu kauschanoš, kā tas pawadrafsā teilt. Bes tam Angli-
jas karalis Jārs VI ir presīt hris iauiskajam generalim Balodim
Swehtā Mikela un Jura brūnienei aordeni „par zihnu
pret brihwibas naidnekeem — tehvijsi un Sabeedroteem par
svehību“. Mikela rinda daschadu goda blekiču ir išdalīti Sabe-
droto wahrdi ari weenlāhrscheem kareivjeem. Daschdaschadas
parades ir notikus has uš Esplanades laukuma, kur schēe tau iskē
ehrni ar savu jauno „brunineku“, neisslehdīot sozialnoderējus,
ir schwadīngūjūchi eroīschus pret Padomju āreiviju un komu-
nisteem, ar sawiem sahbalu papehscheem mīhdidami krituscho ko-
munaru dusas veetas uš bij. Komunaru laukuma... Ar wahrdi
jaot, wīni juhtas kā mahjās un it neb ht neslehvjs, kā wīai ir
kluvījūchi par Sabeedroto wahaleem. Waldibas pastāidrojuma
pee likumprojekta par Latvijas valsts budžeta I. zeturķini
1920. g. mehs wahrdi ja wahrdam lasam: „Nevār noklusēt,
ka apgāhdības preelchmetu, apbrunojumu un muniziju
tīrgus wehrtība padarītu armijas budžetu daudzīgāt lee-

latu*), ja mums nebūtu bijis eīspējams īņemt no Sabeedro teem īchis leetas sem īewīšķi lab-
wehligem noteikumeem, par daļai par mēti,
uſ ſo Latvijai, kā ūahwoſčai Reetum. Eiro-
vas kulturas ūarga weetā ir ūinamā dibinata
tefiba".

Tā tad ūaidrs: waj nies - Latvijas pilsoniba - ar
Eirovas un Amerikas imperialisteem un kontrrevoluzionareem -
waj juhs un komunism.

2. Valsts uſbuhwe, ministrijas un ūinu darbiba.

Pa wazhu okupazijas laitu Rīgā nodibinājās tā ūauktais „demokratisks bloks”, kurā eegahja viſas Rīgā pastahwoſčas latveesku partijas, īņemot leelinekus un weinbergistus. Bloks eeturēja aſi uaidigu poſtaju prei wazhu okupazijas waru un orientejas uſ Sabeedroto puſi. Kad ūakā ar revoluziju Wazijā, okupazijas karaspēks ūahfa atſtaht Latviju, bloks waja-
djeja uſnemtees pagaidu vahrwaldibū pahēt Latviju. Schai no-
luhka bloks iſtrahdaja politiku platformu, kura tad ori nodereja
par pamatu tā ūauktajam Latvijas „preeschparlamentam” —
„Tautas Padomei”. Pateefibā īchii „Padomei” nebūt nekas ko-
vejs ar tautu, jo ūinu eezechla pehz ūaveem ūchauveem eefkateem
Rīgas partijas, kuras vāniſam ūolaiſ apweenoja ne wairak ūa
pahris ūimis beedru. Tā tad pateefibā te waretu ūunai par
daſchadu partiju Rīgas grupu „padomi”. Bet wehſtures av-
ſtahlli Latviju tā ūorindojas, ka īchis grupas, ūeiviski pilsoniba,
zagrahba ūawās rokās ūinu valsts waru un wairak ūa gada
laitu ūwaroja tautas teſšbas, gluſchi patwarigi ūstohdamoſ ūa
tautas padome. Sozialdemokrati-masineki eenehma „Tautas Pa-
domē” tilai trefcho dalu no ūisām weetam, tā ūa pilsonibai
jau paſchā ūahkumā ūila atdois wairakums — diwas trefchdalas.
Ar to ūinas rokās tuhlik vahrgahja ori valsts waras un vahr-
waldibas groschi.

„Tautas Padomes” platformā, kura ūinigā ūahriā ūila
paſludinata ūretru teatris 18. nov. 1918. gadā, sozialdemokrati-
masineki ūahweja par Latvijas brihwu paſchno-
lemeſčanoss, kurai jaipaujcas Satmeri mes Sapulze.
Tahlač ūila paſtrihpota Latvijas neatkariba no ahe-

*) Latvijas apjardibas ministrijas un armijas ūidewumi par jan-
wara, febr. un maria mehn. 1920. g. ūiaiſa — 140.257.532 rbl. ūchett
nam minetas ūumas, kuras ūaraspēkam ūineegusi produktos apgaħdihas
ministrija.

rejām warām, pilniga demokratija un brihwibā. Kas sihmejas uš Satverīmes Sapulzi un pašvaldības cestahschu wehlechanam, iad tam wajadseja norisinatees pēc normaleem apstāhkleem pehz bebgū atgreeschānās no Kreewijas, uš wispaahreju, weeklihdīsigu, teeschu, aisslahu un proporzionalu wehlechanu pamata. Bei tam wehlechanam bij janoteek pēc pilnigās runas, beedrošchanā, sapultschu un prezēs brihwibās. Kā iworiga prasiba platformā bij mineta ari nahwēs ūoda atzelschana. Pats par ūesi ūaprojams, ka ja wiis buhnu norisinajees gluschi pehz „Tautas Padomes“ platformas, iurahdneleem un besseneeleem, kā mīsiqam latviju tautas warakumam wajadseja guhi išvaru Satverīmes Sapulzes wehlechanās un lihds ar to ari weidot turpmato Latvijas dīshwi pehz ūeem eeskateem. Bet, kā turpmak redsejim, realā dīshwe un zihā ūiis išweidojās gluschi zitadi.

Jau pašchā ūakumā pilsoniba, ūeischi „Semneku Saweenibas“ wihi, agronoma R. Ulvaaas personā, zehla weenu eerunu vehz otrs vret demokratiskām „Tautas Padomes“ platformas prasibam. Ūeischi noīdi pret platformu išturejās tā jautā „Nazionalā Padome“ Peterpili, kuras preečschgalā ūahweja adm. Ušchafte. S. Meijerowizs, bij. walsts domneeks Goldmans, Sahlits un ziti, kuri jau bij nodibinajuschi zeechui ūakarūs ar ūabeedroteem. Bet galu galā pilsoni ūeekspās, jo wiai it labi ūinaja, ka weena ūeeta ir — paralstii demokratisli-republikaniskām frāsem bogatu papira ūrehmeli, bet ka gluschi ūita ūeeta ir — to išpildit, dīshwē išwest. Bei tam vehz sozialdemokrātu-maſineku atteižchānās eeet waldibā, pilsoniem bij ūaidrs, ka ūini buhs ūee, ūas noīiks to un kā išpildit. Un ūeesham! Tīlīhds „Semneku Saweenibas“ wihi ūagrahba ūavās ūokas walsts waras grošhus, ūini tuhlt ūasludinaja ūara ūahwoki pehz ūara ūaika ūiku-mēem un tā ar weenu ūahveenu ūiñižinaja to brihwibu eespehāmibū, par ūurām bij runa „Tautas Padomes“ platformā. Latvijā ūahkōs ūlmaneeschu ūlikēs diktaturo, kuras ūpaidu un wajachanas ūmagā atmosferā ūeslu gadu norisinajās Latvijas ūabeedrisķā un politiķā dīshwe, neisslehdot pat Satverīmes Sapulzes wehlechanos. Tāhā, pateizotēs jau agrā mineteem ūarejchijumeem ahrejā politiķā un attariķās no ūabeedroteem, kā ari nedrošcham politiķam ūahwokim walsts eeskheenē, Latvijas pilsoniba ar ūatru deenu pamatīgāt aismiria „Tautas Padomes“ demokrātisko platformu un galīgi ūabraltojā ūava ūarpā — ūihāi pret ahrejo un eeskhejo ūarlano fronti. Neise ar to Latvijas walsts ūeekschgalā un augstakā pahrwaldbā nostohjās eeredni, kuru galvenais ūsdewums bij atjaunot ūara ūaitu eestoh-

des, ūmēlēt zara laiku likumus un rīkojumus, kā arī zīhaā pret vīsu iestī demokrātisku īsteeitā zara laika zīhaas un pat-
maribas pānchmeenus.

Latvijas valsts augstākā pārvalde atradās 11 ministru
rofās. No teem vēhl aprila mēnesi pēcī bij iestī „Semneku
Saweenibas“ vītri Ullmanis — min. presidents, Blumbergs —
apgādības ministrs, adv. Pouliks — teesleetu m. un S. Meijerowīzs —
„besparīejīsti“ vītri usskalami — šolu ministrs, bij. radikal-re-
negats Kāpīsons, eelschleetu min. adv. Bergs. Finanšu min.
lihds maria mēnesim 1920. g. atradās wahzeetā Erharda ro-
fās; ta pehznaħejejs ir — Purīsch. Satīkmes un darba mi-
nistrijas preečīgalā bij „darba grupas“ vīhrs Hermanovskis.
Arī tīrdīnezzības un ruhpīnezzības ministrs inscheneers K. Buschs
peeder pēc „darba grupas“, kura išweidojušies no bijuscheem ra-
dikal-demokrāteem. Valsts kontroli pārvalna ja ebrejs Mīnzs*).
Vēl tam satram ministrim ir diņi vāj pat wairaki „bedri“.
Peħz ministreem noh̄l trihs aqgabalu pārvaldnēeki (iħdsigi og-
rakeem gubernatoreem): Lejas-Kursemē (Leepajā), Aug'ch-Kur-
semē (Delgawā) un Latgale. Delgavā par „pārvaldnēeku“
eezelts laħds zara laika ūriħweris Dahrneets. Leepajā tā
„pārvaldnēeks“ leelīki reproduzejas bij. p.eg. ūriħweris Behr-
finč, turam tā „adjutants-jurisfonsults“ peelittis adv. Petrewīzs.
Marta m. Behrīna weetā tika eezelts bij. waħsts domneeks Goldmanis.
Pārvaldnēeem liħdsigi peħz sawas „tħchinas“
skaitas deputamentu direktori, kuri buhs laħds weħels simis. Peħz
deputamenta direktoreem noh̄l weħela wirkne do sħdasħadu inspek-
toru — wiśma laħds tuħķiots: šolu inspektori, nodoslu inspek-
tori, fabriku inspektori, valsts semju inspektori, pahrtikas inspek-
tori, valsts feħoviżas inspektori, graħmatirgotawu inspektori, akti-
ses inspektori u. t. t. Valsts semju inspektoru vēen ir-
weħeli 81! Schee pārvaldnēeli, deputamentu direktori, un inspektori tad-
nu ari walda pār Latviju latrs peħz sawas jehgas vāj nejehgas,
bet galwenais — peħz zara laika schablonas. Nekur neveenas
jaunas domas, neveena jauna pānchnieena, kas buhiu iħstas
republikaniski demokrātiskas eetħaħtas zeenigħ!

Bet nebja min. fungi ix iħstee Latvijas waldneeki. Ne!
Tā tā vīsu gadu Latvijā pastahweja fara stahwollis, reijs pat
ap'lensħana, stahwollis, iad vīsa wara atrodas ar-
mijas wi spaweh l-neela, res p. vīsa sħtaba, tā
ari ap'sardibas ministrijas rofās. Ap'sardibas
ministrs Ullmanis, wi spaweh l-neeks Balodis, sħtaba preečī-
għex Radīsch — luħ, trihs-veeniba, kas isplata va vīsu Lat-

* Safarā or Satīkmes Sapulzes sanahħiħanu fċ. g. maija saħ-
fumā ir-noti kifha dasħas pahma inas ministru fassħawwa.

wiju sawu speegu un agentu tihku, lai uj kara stahwolla va-
mata iskertu latru „newalstiski“, t. i. „pretulmanisti“ domajoschū
pilsoni, lai noschaugtu latru brihwaku domu un wahrdū.

Rejskaitamas etapu un rajoni komendanturas, konzentrazijs nometnes („tihgernizas“), daschadas gan atlahtas, gan slepenas agenturas ar zara laika ofizeereem un feldsebeleem preeskhalā — Iuh, ihstas waldibas eestahdes, kas pagahiuschā gada laikā waldijs pahr Latviju. Kas simejas uj daudsajam komendanturam, tad tas galvenām fahrtam kij patverīmes preekich tā faultajeem „aismugures waroneem“, protams priņam fahrtam — haimneku dehliniem. Schis komendanturas ari bij tas eestahdes, kas pret „sarkanajeem“, žewischki komunistiem, spēhleja ihstu bendet lomu. Pastahwigi peedsehruschi un pavadijuschi naktis lopiskas isprezās, schee „brihwās“ Latvijas „ihstee waroxi“ ar retu swehriku preku išlaida dsihwibū satram, kas veen wiemeem zelā stahjās. Šewischki slawena ar scheem iswirtkeem skawa Walmeera, kur wehl nebij pabeidis „strahdat“ behdigi slawenais Bankins un kompanija, kad jau wina weetā stahjās wehl leelaš „meistars“ Arens un „beedri“.

Komendanturas Latvijā bij kluwīschas par eestahdem, uj turām ar retu nizinajschanu noluholjās wijsa ūbeedribā, neisslehdso pat haimneekus. Nekad Latvijā neveena waldiba — ne Padomju, ne okupacijas laikos, naw, peem, tā notalpinajusi schluhneekus, tā Ullmaņa waldiba. „Karts pagāts — rāsta „Sozialdemokrata“ Nr. 58. — fahds korespondents no Šezes, ar ūchaujam jums otwohrs ūchuktneeki ūrakstu beeso grahmatu, kura tagad wišbeesakā pagājis ūanzelējā. Latvija drihs pahrwehrtsees par ihstu ūchuktneku walsti. Muļķu pagasta ūchuktes grahmata aplezīna, ka 1919. gadā pa 5 pehdejeem mehnečieem nobraukis 3,264 deenas, t. i. uj katra spēhīga brauzeja $1\frac{1}{2}$ deenas nedelā. Bet tās tik ir regišretas deenas! Kas ūskaitis neregistretas! Un preelsch kam ūchuktneeki teet nodarōinati: weeni brauz pehz dekorazijam komendanturas balīti, vīri wed ūlujas telpu isgremoščanai, ziti ūlauka leitenanta īga ūstabu, ūen ūlotas u. t. t. Bijašči gadījumi, kur ūlgawā wišneeka ūngi ūlūchi malku peewest „isprezās mahjam“. Pat uj pīrti schee ūngi ūlūchi ar ūchuktes ūrgeem.

Ar wahrdū ūlot zara laiku ūfizeeru diķatura, kara ūtees, lauku kara ūtees, konzentrazijs nometnes un daschadas ūphdziņšanas kameras, ūlūki, tā „brihwiba“, kuru bandija pag. gadā Latvija un tās eestahdes, turām ūchi brihwiba bij preeskirta neaprobeschotā mehrā. Ari lihdseks kvalibai preeskich ūchīm eestahdem netruhka. Preekich ūlepenzem isdwumeem walsts budscheta (1920. g. I. zeturšni) ir paredzeti 834.000 rbt. un preeskich „daschadeem isde-

wumeem" 1.851.730 rbl. Pavisam apšardsibas ministrija ūtē gada pirmos trijos mēneschos ir ismaksajusi 4.529.739 rbl. Armija — 135.727.793 rbi. Ulgas veen ismaksats armijā — 43.661.510 rbl. Bes tam apgahdības ministrija 133 milj. rbl. leelē ijdewumi ori leelā mehra aizgājušchi prečskh sktaba un apšardsibas ministrijas vajadībam*).

Runajot par Latvijas pilsonibū un melnsimtneeku fabrah
lochanoš, newar neminet vien fabrahločhanos ari ar ūaweno
wahzu landeswehru, turu Latvijas armijas wirspawehneeka
īchiabs ūawā latā issludinoja par „muhſu landeswehru“. Marta
jahkumā, kad Latgale nahza sem potu paau un ultmaneeshu pah-
tagas, Latvija pozehlās balsis par wahzu landeswehra iſforme-
šanu un wahzu forma noxemšanu. Bet it radikals solis ne-
vuht nebijs pa praham Latvijas melnsimtneekem, kuri ar wahzu
baroneem bij ūaratuschees par weenotu fronti **). Un, luhk,
10. maria armijas wirspawehneeks iſsludinoja newis wahzu
landeswehra iſformeschānu, bet gan „reorganisēchānu“. Schi
jauvāda reorganisēchāna poštahw eeljch tam, ka no landeswehra
tahjneeku dałam teet dibinās ūerjchks tahjneeku pulks, no arti-
lerijas dałam — ūerjchks artilerijas diwissions, no jahineeku
dałam — ūerjchks jahineeku eiskadrons u. t. t. Tā tad, waja-
dsibas brihdī ūchis „reorganisēlās“ dałas war it weegli tā ūar-
ganisētees, ka no wiinām atkal isnahk agrulā landeswehra armija
(apm. 4.000 fareiwiu). Schiaba nodoms te tā tad ūaidrs: turet
landeswehru gataru pret warbuhteo ūelschejo eenaidneeku, t. i.
pret komunisteeem.

„Ko newareja pāweift apšārdsības ministrija un sāktabs, to „likumigā kārtā” pāweiza eekfchleetu ministrija ar sa- weem neslaitameem speegeem un agenteem. Savā laikā uſ walsis celschejās politiſķas flaruves leelipi reproduzejās „nelaiks” ioz- rewol. („ſaweenibneks”) eekfchleetu ministrs Dr. M. Walters, kārds no ſoziolisteem-revoluzionareem ihsā laikā aizsilpoja uſ „Semeeku Šaweenibu” — par ſcis partijas „beparteijsku” spezialiſtu. Bet neatradis ſchēit peenahzigu ſchēhlaſtibū, Walters bij ſpeesīc atstaht ministra amatū un zetot uſ Romu pēc „ſwehia tehwa” ſauvus grehkus īuhdēt. Schai noluhaļa winam Vleijero- wižs no Latvijas walsis laſes ir pēeſchākris ik pa 3 mehne- cheem 210.000 rbl Tagad Waltera weetā raujas adw. Bergs. Savā laikā Peterpili ſcis kungs nosauza var murgotajeem un karſtvutram kātru, kas toreis droſchi runaja par Latvijas de-

^{*)} St. finatschu min. iſſtrahdato walſis eenahkumu un ifdewumu budiſchenu par 1920. g. I. zeturkni.

**) Ka ūzītās nav tukšs apgalvojums, to leezina maršam, beigās Rīgas laitraqstis īneigtā sīna, ka par Latvijas kara teesās lozelli ezelts landeswehra ofizeeris barons Strombergs un par šīs teekas proturora beedri barons Wilhelms Palens.

uokratisko autonomiju. Bet tas nebuht neleeds togod i chīm čungam nostahtees kā Latvijas "neatkaribas" un "brihwibas" išla-rotajam. "Besvartejīša" kahriā, brihwās un neatkarigās Latvijas wahrdā ūjis kungs ar saweem agenteem brihvi un ne-trauzeti turpina strahdneezibas un bessmīcētu wajashanu un apspeešhanu. Kamehr vilsehtās, frantscheem par godu, eewesta prefekturas, nū laukeem pastahw zara laiku eestahde — a p-riaka polizijs preekschneeks*), ihee ihstee weetejee "gubernatori". Un šo preekschneelu un prefektu preekschneeks ir kahds zara laiku polizists Ģewa — eekshleetu ministrijas administratiwā departamenta direktors. Viņa polizija Latvijā at-rodos eekshleetu ministrijas, pareiži salot i chi direktora Ģewas pahrījā un vadībā. Par polizisteem iad ori uj viņas līnijas teik eezelis bij. zara laiku "spezialisti". Rīga kā prefekts dar-bojas bij. soziodemokrats Dambekalns, kurš jau tik tahtu "ee spezialisejees" sawā amatā, ka "godam" war nostahtees lihdīas zara laika satrapēm. Leepajā par prefektu eezelis bij. zara laiku pristawš R. Steineris, kurš jau ne vienreis ween dabujis pēhreenu no strahdneekeem. To ičis kungs leecis buht jau cū-mītis un atkal leelas ar komunistu un "jarsano" iškeršanu. Wentspili kā prefekts ahlējas kahds zara laika polizijas ūkīhweris no Jelgawas — Schmidtmons. Tāljos kā aprinka preekschneeks raujas zara laiku polizists no Rīgas — Grinduls un kā mina iekretars — zara laiku ūkīhweris — Gerards. Kuldīgā ūkuwa ūlawens kā aprinka preekschneeks kahds mēlnīmīneks — ber-monidteets Sarinsch u. t. t. Ari Rīga viņi milizijas eezirkai ūchum un kust no bij. utšastotu "darbīnekeem"! Pat "ūlawen-nais" nagu rāhwejs no 1906. g. ūoda ekspedīziju laiteem, ičao iad uspeld uj ūkuwes kā "vara eerednis" virsneka formā un ari ūkam, neleeds tagadejai waldibai ūwas "spezialis" ūkašanas.

Zif "leelijsi" zara laiku garā strahdā eekshleetu ministrija, to rahda ta pafu sisteme, kas tagad eewesta Latvija un ar kuru "brihwā" Latvija ir pat pahrīpehjuſi zara loitus.

Polizijas ūsu rejhana ween 1920. g. pirmos trijos mehne-žhos waldibai išmašajusi ap $(5\frac{1}{3})$ miljoni rbl. un viņa eekshleetu ministrija ap $8\frac{1}{2}$ milj. rbl., kamehr Žiglītībos ministrijas išdevumi ūneedas tikai lihds $7\frac{1}{2}$ milj. rbl. No tiko ūzita ūkāri redžams, kā ulmaneeschi it labi ūprot, kur "kahja ūpeech" un kur ar "kahju ūpeech". Jau ūee ūzhas waras ūgrābščanas wineem bij ūkārs, kā "Semneelu ūveenibneezīķu" Latvijas polizijas groscheem jaatrodas ne pasūwalgibas eestahšču, bet "Semneelu ūveenibos" wiħru rokās. Un šo iħsto wiħru peleke baroni ir atradužchi min. Ģewas persona.

*) Pawīsam Latvija ir 17 aprinka polizijas preekschneeki un 6 prefekturas.

Wehl jamin daschi wahrdi ori par Latvijas pāsīchvaldības eestahde m, kuras ori atrobas eekshleetu ministrijas vaspahrnē, proti pāsīchvaldības departamenta pāhrūsnā. Kā šis departamenta direktors ir aksal „Semeņku Šaw,” mihrs adī. Sankewizs (agraf bij Freiwalds). Spreeschot pehjē scho fungu nedarbeem pāschwaldības departaments drīzjāk pāhrūstams par patwaldības departamenti, jo abi min. fungi gan drīz wižu laiku ar to wren nodarbojusches, kā išjaunīkātāru kautzīk demokrātisku pagasta, apriņķa, wāj pilsehtas pāschwaldības eestahdi un winudarbību. Dabut išsūr eekshā fawus kaudis, fawas partijas zīlvekus — tas wenigais winu mehrls. Apriņķu padomju valdes bessmēneki no padomem suhtīja 2 lozēkļus, fumneki — 2; het lat fainmeeleem walde buhtu pāhrūmars, pāschwaldības jeb patwaldības departaments išgudroja veelto lozelli — preekhīehdetaju, scho „veelto riteni” un eezechla to no „fāwejēm”. Bairakās weetās (peem., Talsos) ihee eezelīce apriņķu valdes preekhīehdetaji atlahja fawu „darbību” ar pahtarenu un polīzītu runam. Kuri dauds mas darbojas pāschwaldības eestahdes, tur winu darbu aksal trauzē aorūka polīzījas preekhīehdeti un daschadi inspektori. 1920. g. marta mehnesi Rīgas „Sozialdemokratis”, peem., suoja par kriji Wolneeras apriņķa walde. „Vēdzēja padomes sejhdē — rakta korespondēns — diwi valdes lozelli atteizās. No winu weetā eeivchleteem weens atteizās. Beturāt wee a paleek wakanta. No ewehleshanas wī fāndidati kategorīzi aitakas. Jaucajums nobots eekshleetu ministrijas iſschīršanai”. Lā ied Freiwaldis-Sankewizi — Nagobadi ir fawu panahītschi; wini nowed iſchi pāschwaldības eestahdes lihds pāschnahvidai. Kurs newar „veelkertees” pāschwaldību eestahdem eekshleetu ministrija, tur winai naht talkā finantschu u i aymahdības ministrijas, leedot schahdām demokrātiskām pilsehtam un pagasteem naudas lihdseltus un pāhrūku.

Ar eekshleetu ministriju eet rolu rokās teesleetu ministrija. Tai preekhīegālā atrobas Jelgavās adī. Pauluks, kurš vispahrbū vāstīstams kā spēzialists „eemeñchanā” un „karību spēhē”. Ģe-wēt Latvijas teeu nūsbuhvē tāhda jaunas linjēs, jaunu demokrātiku garu, to newens no ūki lunga lai negaidī, jo winam vāshām par to nov ne masakās jaudas, ne interesēs. Wīsi teesleetu ministrijas eeredau darbi ir — kovot zara laika likumus. Ari ūks reobs ir pilas no zara laiku salachnam un iivaldeem kurem weera drīzjāk ubagū mahī, nelū tēsas resora. Vispahrbū ūkis rejsors pilnībā wiemēlnāka Latvijas intligēzes elementi, un jāvā wairumā veder pee „Semeņku Šaw.”. Ari baroneem te eerahdita drošcha weeria, ūwīschki no Pauluks preekhīetscha wahzeescha Magnujs. Peem., Jelgavās

Apgabalteesas preefshfchdetajs ir barons Ostens Sakens, kutsch ofizialos papiroz parafstas weenfahrschi: Sakens; bet tā lā burt-litschi beeschi pahrstrīhpo malo „f”, tad no barona iinahāl ihsti tauisikls „sakens”. Jelgawas strahdneefkeem schis „sakens” jau desgan labi pasihstams kā arodnēzisko beedribu wajatajs un zara laika tipisks birokrats.

Kas sīhmejas us teesam, tad ari tās — zara laiku te esas: meera teesas, apgalteesas, teesu palata un pat senats ar woseem „ober” un „unter” prokuroreem un sekretareem. Wissmeeligaikais vīā schai sineellige misirā ir tomenr ūenats. Tautisee senatoru leelungi zenschas eenemt fero Romas senatoru posas un beeschi ween frausch sawos ilusjōs kabinetos, sawus rukchos paurus kāsidomi un us „zählungu” gaididami. Sawā ihā vāstahmēschas laikā Latvijas senata „papi” ir jau rahluīch pēc ūchdieena, ka senats ir weena glušchi autonoma eestahde walsi un pat neikarigs likumu eerofinasanas sīā.

Teesleetu ministrijas vāhrsīnā atrodas ari zietumi, schi weena no Ulmaņa valdibos wiśnepeezeeschamālām eestabdem. Viņas emīlhīneku slātu vīā Latvijā reblīc us 6000. Un sa vīnsch now mass, to leezina tas fakti, ka 3 mehnechu laikā preefsh zeetumneeleem īsdots no walsis faktas warat kā 1 un pus milj. rbt. Beeturā atlal us deenas kahrtibas wīžadi spāidi, boda streiki, protesta streiki u. t. t. glušchi topat kā zara laikos. Starpība tik ja, ka toreis par streikeeni un wajashanam uſtrādzas fakti sozialists; tagad turpēsim Ulmaņa sozialisti-masineeli par viņu to guhrā kahrtā zeesch flusu. Wiss teeileetu rejors ijmak-sajis 3 mehneschos 8.632.535 rbt. Un ja heidsot waizojam, kas viņus schos kurgis wchlejis waj pilnvarojis spreest un lemt par Latvijas pilsonu likteni, tad atbilde ir wēnkahrscha — neweens. Pauluku eezehla „Semneeku Sāveeniba” un kā eezelts to neweens, pehz to pašchū eezelto gudreem likumeem, newar atzelt, kā vīni pašchi. Paululs tohļak eezel viņus mojos teesas darbineetus, pehz sāveem eeslateem. Lāhdas, luķ, ir Latvijas „demokratiskās” teesas un vīnu darbineeki!

Isglihtibas ministrijas groschus tur sawās rotās bījušchais bankas direktors un markfisits (kas sawā laikā sem pfeidonima „Siguldeitis” „Buhrā” eeveetoja eewehrojamo apzerejumu par dialektiku). Bet tagad schis rodikal-renegats no „radikal-demokrata” jau ir kluvis par weenu „bespartejisku” pilsoni. Bet pāreisībai par godu jaatsīhme, ka Isglihtibas ministrijas darbības gaitu un politiku nosaka newīs Kasparsons, bet gan viņa augšzeenījamā „ledija” — puswahzu madamina Ēssith (la vīssi laikam buhs tas pat „Ēsits”) kopā ar baptistu luteranu un kāoliu bapnīzehweem un pasihstamo Zehsu skolotaju Auſeju, kutsch kopā ar Rīgas Zihrul-Geger Witscheem ir noslehdīs ihstu

brahlu draudsi zīhnai pret sozialismu. Skolās ar retu stingribu teek rewesta zara laiku faktūba, eksameni, numuri, pahtari u. t. t. Par viju to teek eemahktas šķolas statistiskas finas, bēschi ar eelschleetu ministrijas palīdzību — išglītības ministrijas "finanšiskeem" noluhtēem. Ūsijs scheem pastiehem "finanšiskeem" noluhtēem jau dašči latwēschu mahzitajai mehginājuschi apzeemot weenu otru školu un mahzitaju finode jau lehmusi, ka mahzitajeem ir teesiba pārbaudit tizibas mahzību pa īnvegšanu školas. . . Gerunajolees par mahzitajeem nevar neminet pāhrīs wahrdus ari par eelschleetu ministrijas garigo departamentu, kura vadiba uzticēta mahzitajam Milenbacham, un Widžemes un Kurjemes konfistorijai, kur ne māsu lomu spēhle Beļģu mahzitais — Widžemes konfistorijas wizepresidents — Małdonis. Viņas šķis zara laiku melno eestahdes pa višadeem zeleem ženīchas dābuti sem jawa eespaida gan Latvijas jaunatni, gan školas, nerungajot nemaj par bāsnīzv, kur it svehtdernas teek Ošanna ūauts Illmāna valdībai un Sabeedroteem.

Gūschi tas pārs atpakaļahpīlīgais gars valda ari Latvijas un universitatē (bij. Politehnikā), kurā starp zītām fakultetiem darbojas ari teoloģiķi fakultate. Daīchdaschadas sugas "professori", "lektori" un "dozentii", no kureem daščs labs nav pat augstskolas rādītāji, produzejas te ar savu "finanši" naiwu un prahātā klibu pilsonu "memmes dehliau un meitīm" kā ari sozialdemokrātu otrās iekšķelas lideru preekschā, lai sagatērotu eerednus už "labakām weetām". Schai Latvijas tautībai universitati par negodu īsatīhīmē ari tas fakts, ka pasīhtītāmās Berlines profesors R. Balodis, kuru savā laikā no Berlines išaizināja Uīmāna valdība, netika no šķis pasīhtītāmās valdības apstiprināts par universitates prorektoru, tamdekl kā viņihs ejot sozialists. Ar to Balodis bij spēcis nowehrstees no universitātes kā no konservativi birokrātiskas eestahdes. Šķis reakcionārais gars atšauzās ari už studentu organizācijam, jo katra studentu organizācijas politiskās grupās ir aīslēgta. Projektoem un lektoreem valsts išmaksā il 3 mehn. — 1.049.712 rbi. Viņas augstskolas ustuņechnā išmaksā wairāk kā 2 milj. rbi. Už stipendijam kvalifekatorijas, universitates un widus školu audzēkneem, kur truhzīgo školneelu īomehrā mas, paredzeti par 3 mehn. — 148.000 rbi., turpēsim preeksch videjo un jemafo arodneezisto školu školam, kur truhzīgo školneelu wišmairā, preeksch stivendijs nav paredzēis ne īapeikas. Žīl leelā nowahrtā, īomehrā ar augstskolu aīstichta pirmskola, to leezina tas behdīgais fakts, ka pirmskolu organizācijai 3 mehn. laikā aīsigneti tikai 15.000 rbi. Tautas augstskolam, kuriem un lekzijam paredzeti — 58.000 rbi. Bet kādas "tautas augstskolas" iad iħstī išglītības ministrija pabalssia, tas nav finams. Sinamz iikai, ka Tautas ugstskolas

Rīgā—Leepajā wina nepabalsta, jo tanis veedalas sozialisti. Ari
tīt swarigu un simpatisku pasahkumu kā ieguļhtibas kooperatīvs
„Kulturas Balhs”, kurušč atwehra veikalus un nodibinaja noda-
las un agenturas va wīnu Latviju, ieguļhtibas ministrija atsazi-
jās nabalstīt, atkaujot tai pašchā laisā tuhītoscheem rbt. leelus
kreditus privatspēkulanteem.

Sātīksmes ministriju, kā jau mineju, wada darba
grupas vihrs insch. Hermanomskis. Par scho ministriju Rīgā
mehdī sobočes, la wīnai ir sahdas 7 wezas freevu lokomotīves,
bet gandrihs diwreis tildaudīs departamentu direktori, kamehr už
veetam staciju preekhnekeem bezīchi jaispilda cīceera, slejchu
bibdītāja uhdens pumvetaja un zīti peenohumi *). Scho mini-
striju it paretsi wehl fāuz par „darba ministriju”, jo wīna
apgāhdā darbu wīseem nelur nederigeem „demokrati faweenības”
un darba grupas inwalideem. Dzelsszela eļsploatazījas nodaļas
un dzelsszeli mirzwaldes personala algas wāen ijmaksaju-
šas 3 mehn. apm. 9 milj. rbt., kamehr wīs eenahkums no
dzelsszeteem ir tikai 8 un pus milj. rbt. Posta un telegrafa
personals ijsmaklājis ap 2.600.000 rbt., turpretim eeneimis ir
risai 2.465.000 rbt. Pāvišam dzelsszeli, semesszeli, posta un
telegrafs ir dewīchi wolstīji 11.467.000 rbt., kamehr wīra sati-
fīmes un darba ministrija ir sanehmūt no walsts 3 mehn. apm.
37 un pus milj. rbt. fahrtēju ijdewumu un aprīl. 21 milj. rbt.
ahrkāhrieju ijdewumu. Lūkl, tamdehkā šai ministrija labak pee-
deeni nozākums: „walsts kārs eļsploatazījas ministrija”.
12. apr. Rīgā sanahza dzelsszineeku kongrejs un aīllahja dzelss-
zeta īamīneezībā un adr iñistratiwā wadībā vejelas „panamas”.
Kongrejsā iñrahdijs, la kārs dzelsszineels, kurich aīrahdijs už
šim panamat, teek padzihts, zodits un pat nostahdits par
walsts noziedzīneku. Kā ūevischki duhres waroni tika mineti gal-
wencis direktors Klaustinsch, finantschī direktors Dukurs un I.
efiļvatazījas nodaļas wadītājs Rēgals. Ņewischki šis pehde-
jais „rejgalis”, kas leelineeku latīk pēcāleja ihsta leelinela lomu,
tagad dzelsszeli mirzwaldes anspreedēs pēcprātot teekšbu, vēz
personīgeem eestlateem eestpundet aiz restiem už 2 nedelām kātru
firahdīneku un kāpotajū. „Schāda administratoru rihiba —
raksta Rīgas „Sozialdemokrāt” Nr. 85. — dzelsszineeku darbi-
neekus ir novēduši lihdi ijsmīnumom, kas kongrejs gaijā
parahdijs”.

Beigās iamin dzīhi wahrdi ari par a h r b e e t u m i-
n i s t r i j a s darbibu Latvijas kulturas „aibrihōschānā”. Schi

*) Februāri waldisa dabuja no Wahzijas dashas desmitas lokomoti-
wes. Ar to drusku ušlabojās Latvijas jatītīmes apstādīt, bet bij jāvah-
rītījū Leepajas—Balas un Ramozas—Gulbenes līnijas už wāzīu ūtu-
rumu.

ministrija wispahr leelā mehrā peemehrojušes anglu paraugam. Buhdams ilgaku laiku Londonā un maišdamees pa anglu valsts vihru preechnameem, Meijerowiza kgs ir dauds ko preešavina jees no ahrsemju diplomatu maneereem. Sem scheem ahrsemju kulturas eejpaideem mums pamasm iſweidojas ja was tautielas „ledījas“, „hofdamas“ u. t. t. Tas jau ūspri ween nomanams tais dinezās, kuras vijadeem augsteem weesem fogatavo muhūr burschui „ledījas“. Neloime tāk ta, Latvija wehl naw atsīhta „de jure“ ne no weenas waists; no amerikaneem vāt „de fakto“ ne. Un Latvijas neatšķītas valsts ministriem beesshi ween nohlas nosīst dohrgo laiku leelvalstu diplomatu preechista bās — tāhlak neteekot. Tā Latvijas ahrleitu ministriem beesshi jaapmeirīnes ar to diplomatiju un politiku, kuru iſdodas noflosītees ar schweizareem — politiskā ajsdurwē. Paſchlaik Latvijas valsts atsīhšanas wiſgruhtakais laiks laikam buhs vahri, jo Mīkels Waliers Romā zereja dabut zaur Italijsas waldbu Latvijas de jure atsīhšanu. Jādomā, ka tas noteik ne bei „ſvehtā tehwa“ sīnas, jo neba par welti „Waldibas Wehstnesis“ uemas paſlaidot latvju tautai, ka Latvijai nepecezeſchams ſewiſčeks katolu arkibiskapa ſehdeklis un ka Romā vee pavesta eerihkrjama ſewiſčka latveeſchu kolegijs preech katolu goridsnei ūgatawoſchonas. Un tāhlak, tāt paſchā „Waldibas Wehstnesi“ teikt: „katolu muhku ordene un kongregazijs dibināſchana“ nebuhtu pilnigi ajsleedjamo, jo tas neſoſneidī mehrki, ka to aplēzīna Kreevijsas praktie... Wispareijsak buhtu ordeni un kongregazijs rihžibū atlout sem arkibiskapa konti oles un atbildibas“. Saſi nu, ka Walterim par welti dotu naudu Romas ſvehtzeljumam! Warbuht drīhs loſiſim, ka par Romas latveeſchu kolegijs „monsignor“ ir eezelts paſs M. Waliers, kirsch eeradisees Latvijā „ſvehtā tehwa“ uſdewumā dibinat „brihwajā“ Latvijā projetejamo katolu muhku ordeni. Ģehehrojot Waltera pagahni, mehš viſu ko warom wehl no wina ūgaidit. Neba par welti nelaikis Jansons Brauns iahga newareja ūprast, ka ūault Walteri waj par ūaunn waj ūaunn. Ja tas ūeepilditos, tad monsignora Woltera ūebrouhšana Rīgā buhtu ūefchais „wiſeewehrojamatās“ gadijums Baltijas wehsture, jo pirmais „monsignors“ eeradees Rīgā 1236. gada, otrs — nupat 1920. gada. Par „oīro“ monsignoru „Semneeki Saweenibas“ zentralorgans „Brihwā Seme“ Nr. 68. — roksta (pēhž Meijerowiza ūnojuma ūoreſpondenteem): „wakar garakā apipreede noslehgta ūpeziela ūonfordijs, or ko waldiba luhds ūwehio tehvu nemt Latvijas katolu baſnizu ūwā ūeefchā ūnojhanā un ūodibinat Rīgā arkibiskapa ſehdeklis ar latwēeti preechgalā... Tagad wiſas katolu baſnizas Latvijā apweenotas un waldiba luhds pavesta ūuhni, lai wiſch eelek ūwehtam tehwan mutē un auſiſ, ka Latvijas waldiba wehlas ūew latwēeſchū tautas arkibi-

kapu". Lā tad, katolu bašnizas brihwa noorganisēšanās ir
pa beigta. Wehl atleel noorganisēt pareissīzīgo tauteesčus, kuri
paschlakāt ned leelu zīmu Rīgā dehļ pareissīzīgo katedrales. Un
jedomā, ka ar „freewu ūhītu” Prešatova palīdzību ahrleitu
ministerijai ijdosees ūdsīht rokā bijušo bīskapu Ēngeltargeli
jeb Agafangeli. Tad ari žhāi sīnā buhs padori s mīsfīgs kultu-
ras darbs. Aileek wehl wīsam uſlīt ūoni — nodibinat „brihwās”
Latvijas Čwoehlo Sirdi! Luht, zīl wārendas perspektīwas preef-
schā „brihwai” Latvijai! Un kam par wīsu iō japatēizas?
Nekam zītam, kā monsignor'eem Walerim un Mejerowizam. Bet
jehādu „monsignor'u” Latvijai ir jau wāeli 15 un trijos meh-
nešchos mīri išmaksā apm. 3 milj. rōt. Bes tam daudz lāndis-
datu, starp teem dzejneeli Skalbe, Aluraters, Eglīts un ziti or
nevazeelību gaiba už jaunām iuhrem — ahrseņes...

garajeem nosaukumeem, kahdu nāv neweenā ihsātā demokratisčā walsī. Pebz schis kategorijas nāk wēselas 19 kategorijas ar ne wairak ne masak kā 96 nosaukumeem, pēc tam pehdejā, t. i. 20. kategorijā eetilpst: kandidati us kanzelejas eeredau un kanloristu weetam, schweizari, kurjeri, siuneschi, sargi, sehtneeki, notihritaji un namiki.

Tagad peemehra dehk paluhkojamees, kahdas algas sanem 1. kategorijas darbineeli. Profesoram, peem., ir nolikti 200 rbl. par stundu, pasneedjot ne masak pa 6 stundam nedelā. Tas buhtu par 24 stundam mehnēsi — it deenās pa stundai strahdajot — 4.800 rbl. Ves tam wehl peemakš par wirsstundam: par 6 pirmām stundam 100 rbl. par stundu, par tahtakām — 50 rbl. par stundu. T. i. strahdajot, peem., 12 wirsstundas — 600 rbl. Ilaht 300 rbl. ir 900 rbl. mehnēsi. Tā tad, strahdajot pawīsam mehnēsi 36 stundas profesori, schis pirmās kategorijas eeredai, sanem mehnēsi 5700 rbl. Bet zil tad dabu weenfahfhi strahdneeeli walsts darbā? Lūkl, no walsts noteikta alga strahdneekeem, kas sanem algu no sābeedriks darbu krediteem: (no 1. marta 1920. g.): weenfahrscham strahdneekam — 1 rbl., strahdneezei — 85 kāp., amatneekam — 1 rbl. 30 kāp. par stundu. Tas ir, weenfahrschs strahdneeks var 36 stundam īmaga darba sanem tikai 36 rbl., kamehr profesoors tai pašchā laikā sanem — 5700 rbl., t. i. apm. 150 reis wairak. Pee tam jācewehro, ka strahdneeks nostrahdā satu darbu 4 deenās, turpretim profesoorsmehnēsi. Strahdneezei, kā redsams, īsnahk wehl masak. Un taici buhtu demokratisčā walsts, kur walda it milsga plaika starptautu un inteligenzi. Protams, ka ne! —

3. Saimnieziskais stahwoklis (ruhpneeziba, tirdsneeziba, īemīopiba).

Ta kahds domatu, ka Ulmaņa valdiba, nonahkdama pilnīgi Sābeedroto atkaribā, ir īsmantojusi šo atkaribu, lai uslabotu Latvijas saimniezisko stahwokli, tad tas koti malditos. Neluholjotees us Latvijas brihveem tirdsneeziskeem salareem ar Sābeedrotem, Latvijas saimnieziskā dīshīwē arveenu wehl walda tas pats klusums un fastingums.

Ta paluhkojamees us Latvijas, sevischki Rīgas leelojam fabrikam, tad vīnas nāv no wehrojamas ne masakās dīshīvibas un ruhpneezibas atjaunošanas sīmēs. Daudz gan tīzis spreests un runats par ruhpneezibas atjaunošanu, ir spreests par spāidu līhdjekleem, kahdi buhtu leetojami ruhpneezibas atjaunošanos nolužķā, bet tahtakū par spreschanu Ulmaņa valdiba nāv tikusi. Bīj pāvāsti, peem., runa par Rīgas zementa fabrikas atjauno-

čhanu, bet išrunajās un — peetika. Kamdeķ? Tamdeķ, ja pirmkārt, leela data fabriku ewakuēta uz Kreewiju un tad tās un vaj mas dabūs atpakaļ — ir leels jaunajums; otrkārt, išpostito fabriku remonts tagadejos opstahklos un sliktas naudas walutas deķi išmazā ūchaušmigi dahrgi; treškārt, truhkst apstrahdajamo materialu; pēc tagadejēm naudas un politiķiem apstahkēm ari tos nav eespehjams eegahdaešs; ceturtkārt, truhkst turinamā materiala — aīmenu ogles un, peekārt — nav wehl drošha un noteikta Latvijā politiskā konjunktura, jo, kā jau aīrahdiju, pat Sabeedrotee neatšķist Latvijas valsts wiša pilnibā (de jure). Un tā kā Latvija ar Kreewiju wehl atrodas neno teiktās ateezibās, tad vats par ķezi saprotams, ja neweens aīremju kapitalists neeguldīs savus miljonus Latvijas ruhpneezibā. Ja kāhda no pastahwochām fabrikam va datai sahluši vaj grib sahkt darbus, tad tas noteik us valsts lajes rehkina. Peem, Ligates papira fabrikas akzionari ari labprohti išsahktu eesīst labu pēku išpostītā Latvijā, bet to wini daritu tad, ja valdiba no valsts lajes nahku akzionareem palīhgā ar 5 milj. rbi. Vismaij ar tādu luhgumu akzionari maria mehnēti greešās pēc tirdzneezibas un ruhpneezibas ministrijas ar aīrahdi jumu, ka darbus wareshot sahkt rudeni. Tā tad, ūchee kungi gatawi risket, bet us valsts rehkina. Šā, ja pasahkums išjuts, lai atbild valsts. Ja Latvijā kautzīk lahtīgi strahdā, tad weenigi kolu sahgetawas, dselsszelu darbnizas (sevišķi Leepajā), tās neretās fabrikas, kuru daschas nodalas peemehrotas kara wojadisibam (peem., automobilu un eerotchu išlaboschanas darbnizas). Bes tam kara wojadisibam strahdā telstīsfabrikas (išgatavo kara wojadisibam puswadmalu). Ilgezeema wehrpiwe (išgatavo kareiweem velu), lantu fabrika (išgatavo lentes preelsch ūrgu wojadisibam) u. t. t. Bet wijs tas ir ūklums; wišam tam ir ūkruhpneezibas raksturs. Bet ari ūči "kara ruhpneeziba" apstahkēs, titlīhds išbeigsees kārš, un tas ūkumjas us pašchū Uimana valdibu, tad vina, kā jau ūaimneelu valdiba, nebūt nopeetri nedomaļa par ruhpneezibos aījaunočhanu — jo tas tilai ūdahrdīnai ūaimneleem darba ūpeku un raditu atkal Nīga ēvoluzionaru elementu — ruhpneezibas strahdneezibu. Ūča tas ūefcham id, to rahda tas fakti, ja ruhpneezibas pazelschanai valsts budscheta I. zeturksni 1920. g. ir paredzeti tilai 5 milj. rbi, kurpretim ūemkopibas wojadisibam tāi pašchā lailā ir aīsigneti 250 milj. rbi. Wišpahr ūemkopibas ministrija mineiā laikā ir išderusi pavisam 285 milj. rbi, tamehr tirdzneezibas un ruhpneezibas ministrija tilai 16 milj. rbi.

Gadu pirms kara (1913. g.) Nīga bij ap 300 fabriku ar apm. 75.994 fabriku strahdīneleem. Nīgos aīrejā tirdzneezibā tīka apgrūtītas prezēs par 404.893.755 rbi. Tagad turpretim

Rīga ie išmirusi pilsehta, kur dzīhwibas sīmēs rāhda weenig
dāschadi tīrgotāji - spekulanti. Ar spekulāciju nodor-
bojas viss eedīshwotāju tairums, neisslehdot Ulmanu waldību,
lai galveno spekulantu, kuram pīceetams ahrsemju tīrgus. Un tā
tā par Latvijas naudu ahrsemēs nēla newar
nopirkst, tad kā tra mā spekulātam, un protamē,
ari waldībai, ar weenu jadomā, to winsch war
dot pretim. Waldība galwenām kārtam spekuleja ar
fokēem un lineem. Mēschi teek Latvija zirsti bes fchehla-
tības, jo foki ahrsemēs leelā zenā. „Brihwā Seme“ Nr. 74.
(1920. g.) par meschu eksplātāciju rāfsta: „Muhu eksplātācijas
ahrwalde preduhwajusi leelu tairumu bahwoklu ahrsemes
eksportā. Koki tīzirsti seetu meschos ap Daugawu, Jelabmeestu,
Stukmanem un Jaunjelgavu. Izzirsto koku tairumu rehīna us
40,000 balkeem. Pa Gauju nogaida ori ap 40,000 plostu un
pa Leelupi ap — 60,000. Pee Salazes iżzirsti 15,000 koku.
Izstrāhdatoš kokus rehīna us 4 milj. kubikpehdu. Kokus izstrāhdās
tāhdās 10 Rīgas sahgetavās. Koku eksports paredzams galve-
nām kārtam us Anglijai, Francijai, Holandi un Belgijai“ Meschu
išmantoschanai pīruos trijos mehneshos waldība išdevusi
31.868.000 rbl *). Bez tam meschus seemā zirta ori leelgruntneek-
mīschaeķi, lai segtu mujscham uslikto weenreisejo nodokli (2 rbl.
no pūhra weetas). Meschus leeloš apmehros zirta ori Rīgas
pilsehta, lai kautzīk uslabotu fānu bankrotam tuvo pilsehtas
faimnežību.

Otrs waldibas spekulazijas preckschmets ir lini. Uj ischo
spekulaziju waldiba, spreeschot pehz budscheta, 3 mehneshos ir is-
dewusi — 39 milj. rbl. turpretim enemti no schis spekulazija —
120 milj. rbl. Tas isskaibrojans it weenlahrshi ta, ka waldiba
malsaja zaimneekem par lineem z e t u zenu — 680 r. birkawá,
bet pati ios pahrdewa ahrzemeekem 3—4 reises dahrgasti.

Wētuval schij waldbas spekulazijsai stahw peletschu organizācijas Vidsemē un Rīgā „Konsums”. Waldiba eet ar scho „kooperatiwu roku rokā. Breschi valdibas agenti ahrsemēs ir ari „Konsuma” agenti. Un tā kā tirdzneezibā teek peelaista „brīwiba”, tad schēt ari noteik mīstrakās leetas us tautas un walsts rehķina. Vai raksturoju Latvijas saimneezibas kritisko un haosisko stahwolli, peeteel parāmt rokā weenu weenigu „Latvijas Dauzaimneeka” numuru (Nr. 3, 1920. g.). Tani Zentraļa Saeinieka „Konsums” eereetojuusi preetschpujē sekoši uissaukumi: „Kooperatiweem un lauzineekeem par eeweħiibu! Ar scho usaizis nami wihsus lauku kooperatiwus uispirk preečsch eksporta us ahszemem iekahdas, iupatas, zuhēu īarūs, firgu

^{*)} Neiž Šeelā mehārā grib ari ijsirb, lai ušabotu Latvijas valsts finančus. Bet par to turpmāk.

astē un frehpēs. Mums ahrsemēs jaņapuhtā daschadas nepeezeešamas prezēs un tamdehl ori mums jaņuht skaidribā, waj maččajumi, kuri par schim eewēdāmām prezem ir jaīsdara ahrsemju valutā (jo Latvijas neuda ahrsemēs neder. L.), warēs tilt nodrošchināti ar ateezigu daudsum uelporta pretschu." Tā tad, ja ir sirgu astes, zuhku fari u. t. t., tad wareet kaut ko ahrsemēs dabut, ja now — neweens lugis juhs neapzeemos. Tālāk, tai pašchā „Latvijas Lauksaimneekā” un tai pašchā lapā, tikai otrā pusē, lasam: „Geweribai! It ihpašchi atkalpahrdewejeem wiſlehtakā eeviršchanas weeta, J. W. Walleiko, schnabju un likeern fabrika, Rīgā. Peedahwā nupat no peenahkuſchā ahrsemēs ſpirta paſchu fabrikā pagatavētus: Stukmanni pomegranzi, Allaſchu ūimeli, piparmehtru, anglu tuhgtu, melnu balsamu ūubrowtu, konjatu, rumu, benedikineri, roſchu likeeri, kakao likeeri, waroſchiri likeeri u. t. t." Un tas nebūht now iſnēhmums! Nahkoſchā „Latvijas Lauksaimneeka” numurā or wiſadeem likerien reklamejas kahds Bergboms, Rīgā, ſeloschi: „Fabrikai peenahza Leelā ſrahju mās ahrsemju ſpirta, no tura teik iſgatawoti augstakā labuma dſchreeni". Aprila mehnēsi Rīgas laikrakſtos parahdijs ari ūina, ka Strizka alus bruhſim peenahkuſchi no ahrsemem opini un ka bruhſis drīhs ween ūahſchot ūratdat. Tā tad, ūchi ruhpneeziba, kā redſams, plauſt, jo pehz ta leelā mehrā peeprāja pelekee un melnee baroni un jadomā pret ūawu ūirgu ūstem u. t. t. — tai pašchā laikā, kad eedſihwo-taju waitums zeesch wiſlelako truhlumu.

Kas ūihmejas uſ Latvijas ūemkopibū, tad ta ir weenigais nedarboshanas awots, kur mēlē patwehrumu eedſihwotaju masas, ūewischi no pilſehtam. Bet leeta ta, ka ari ūchi Latvijas ūaimneezibas nosare nogakjuſi lihds g ūigam poſtam. Pirmkārt, Latvija Leels ūirgu truhlumā. Kurjeme — pehz 1919. g. waſarā ewahktām ūinam — ir ūaudējuſi ap 40 proz., Widjeme — ap 20 proz., Lotgale — ap 30 proz. no pirmslara ūirgu ūaita. Bet wijs ūirgu ūaudējuſis Latvijā iſtaļa 93.500 ūirgu*). Ja-peesihmē, ka Kurjeme ūirgu ūaudējuma protzens buhs daudz ūeelaks, jo tillo minetās ūinas ir ūawahlias pirms bermondtēschu ūbrukuma Rīgai. Behgdamas no ūurjemes Bermonda bandas no-lauņija Kurjeme loti daudz ūopu un ūisweda tos uſ Leetawu. Kurjeme ir daudzas ūuischas, kur no 30 ūirgeem pirms ūara ir ūalikuschi tilai 2—3 ūirgi. Ir yot ūuischas, kur now waitus neweena ūirga. Un tee paſchi atlīkuschē ūirgi pa ūabai daikai waj nu ūimi, waj pahrok ūasa mehrā ūarba ūpehjigi. No ūezez, ūeem, kahds ūorepondents Rīgas „Sozialdemokrātā” Nr. 58

*). Št. Botālbera rāstu „Latv. Lauksaimneekā” Nr. 2. — „Latvijas ūoptopika ūenat un ūogad”.

(1920. g.) raksta: „no muhsu pagasta 252 fāimneezibam 119 ir galigi nōpostitas un wiāu apstrahdataji ar 112 firgeem mitinas eeratumos un jemnizās. 29 fāimneezibam naw pawīsam firgu un wiāas pahrtēt no kaimīnu palihdsibas. 68 firgi pagastā pilnigi darba nēpehjigi. No atlīkis cheem 232 firgeem — $\frac{1}{3}$, ūlmo ar kāschķi, wāhjibu u. t. t. un ari naw ūpehjigi weikt ūmagaku darbu.“ Un ūchi āīna nebuht naw iſaehmums. Un ūelas no wiāa ta: p a h r a f d a u d s n e a p s t r a h d a t u t i h r u m u, kas tagadejos bāda gadus no milsiga ūvara*).

Sirgu zenas, eevehrojot Icelo pēepražņumu, pāvažari zehlās ar kātru deenu. Bārumeħħā darba firgs martā māksja ap 15.000 rbi. Igaunijā — Wilandes tirgū — 1. martā labaks firgs māksja 35—50.000 marku. Leetawā — 8—10.000 rbi. (ūsinaudā). Bet eevehrojot tās naidigās atteezibas, kādas Latvijai pastahw ar Leetawu un Igauniju. Šis tiegus it nepawīsam lotweescheem wairs naw pēeeetams. „Bet ja ari naujas pēettū — lajam „Latvijas Lauksaimneekā“ (Nr. 4. 1920. g.) — tad eepirkī firgus leelākā wairumā naw eespehjams, jo wiāi wiš-pahr nekur naw dabujami ne pēe mums, ne leischos, ne igaunoš, ne pat ahrsemēs, jo kārsh firgus wiāa Eiropā ir isskaudis waj bes mehra sadahrsinajis **). Šewišķi japastrīhpo, ja pirmā laikā us tāhlaikā ahrsemem likās zeribas tagad muhsu neisdevīgā naujas kurſa dehk p i l n i g i a t i m e t a m a s.“ Un nu ūvarīgais jautajums, kā nowehrst to parahdību, kā weenā fāimneezibā (pēem., muisčā) nūw neweena ūrga — un lauki paleek pāviāam neapstrahdati, kamehr otrā fāimneezibā ūrgu ir pēeteeloschī un waretu it labi isslihdjet tam fāimneezibam, tur ūrgu nemaj naw, waj ir pahrak mas. Ūseja buhtu deesgan weenfahrischa: apgahdat beessirgu fāimneezibas zaur darba ūrgu mobilizāciju rāis fāimneezibās, kurās palizls pēeteeloschī ūrgu ūkāts. Bet te, luķ, stāhjas zelā privatīhpastuma ūesibas. „Sāreschgijumi, kas zeltos pē ūchi projekta realisēšanas — sala „Latvijas Lauksaimneeks“ — ir leeli un gruhtības ga ndrihs ne pāhwar a m a s, ūwišķi walsti, kurā pastahw privatīhpastuma ne aisskarāmibas prinzipīs“. Tā tad, kaut Latvija ari bojā eetu, privatīhpastums paleek ūheis un neaisskarāms. Bet warbuht ūrgu ūpehjū waretu eetaupit ar twaika arsla un motora palihdsibū? Ari us to „Latvijas Lauksaimneeks“ atbild iħst un ūlaidri: „Schai jautajumā muhsu neisdevīgā waluta nelaūj zeret us ūtautikl leelām leetam. Bār muhsu naujas ūmo kurſu,

*) Saudejusi Latvija kāra laikā leelā mehra netikveen ūrgus, bet ari gowis un zītus lopus. Pawīsam leellopu ūaudets (neeskaidot Bermonda uforukumu ūaudējumus) ap 850,000 galwu.

**) Šibirijā ūrgi gan wehl ūbujami par deesgan lehtām zēnam. Bet Latvija pē ūtēm newar pētit, ūlams naw Latvijā ūtēja padomju wara.

halihdsinot ar ahrsemju naudu, motorarkli un ziti motori
Latwija isnahk til dahrgi, la wiau darbs pat
pee tagadejam ahrlahrtigam laufaimneezibas
ra schojumu genam newar atmalkatees."

Gewehrojot scho stahwokli tad ari kuhst faprota, lamdeh bessenneeki nekehras us "Semneelu Saweenibas" iskleegto semes dalishanas mafschkeri*). Bessenneeli it labi faprata, la bes lopeem semes apstrahdaschana naw eespehjama, bet noplirk tos, pee tagadejas dahrdibas, naw eespehjams.

Pehz 1919. g. wasara no semkopibas ministrijas sawahktam suiam us "dalamo" semi peerakfijas Widsemē un Kursemē pawisam **43.092 personas** (Widsemē — 19.859 pers., Kursemē — 19.760 pers. un kareiwju — 3.473 pers.). Israhdijsas, ka no scheem semes gribetajeem gandrihs pusei (42,08 proz.) ir weens sirgs, 15,65 proz. — ir 2 sirgi un 3,84 proz. pat wairak fa 2 sirgi. Naw sirgu tikai 38,93 proz., t. i. 16.232 semes gribetajeem. Neweena gows naw 7893 semes gribetajeem (t. i. 18,96 proz.), lamehr wizeem pahrejeem ir weena waj wairakas gowis. Apluhkojot shos semes gribetajus pehz nodarbochanas israhdas, ka sharp wiaeem ir rentneeki un graudneeki — 20.784 (55,09 proz., ta tad wairak fa puse) un laufstrahdneeki — tikai 12.890 (34,26 proz.), amatneeki — 2093 (5,56 proz.). Rentneeki un grandneeki, kam jau ir saws darba un sirgu spehls, ka redsams, grib tili zaur dalishanu pee labakas semes un pee semes, ka priwatihpachuma.

Pirms kara us laukeem Widsemē bij apm. 600.000 eedsihwotaju. Rehkinot zaurmehrā 5 zilmetus us gimeni, isnahk 120.000 gimeni. Niwelot nost apm. 30.000 fainneelu gimeni, pahri paleek 90.000 bessenneelu gimeni. Ta tad semi Widsemē naw peerakfijas apmehram 70.000 bessenneelu gimenes, tas gaishchi rahda, ka pee tagadejeem apstahleem bessenneesi netiz semes dalishanas paradisei. Wiseem skaidrs, ka bei leela kredita no walsts puses bessenneeki newar ussahki paistahwigu fainneebu.

Peenemim, ka waldiba usnemtos apgahdat augschā minetos bessenneelus, kureem naw ne sirga, ne gows, ne lihdsellu — laut ari ar weenu sirgu un weenu gowi. Pehz marta mehnescza zenam tas ismalsatu (peenemot, ka sirqus war noplirk) — 243.480.000 rbl. (15,000 rbl. $\times$ 16.232) — par sirgeem un 7.893.000 rbl. (10,000 rbl. $\times$ 7.893) — par gowim; pawisam kopā — 251.373.000 rbl. Isslahdset bessenneeleem ar scho sumu walsts absoluti nespehj, jo poštas walsts lases stahwoklis ihšā.

*) Pehz avgahdibas ministra Olumberga finojuma "Tautas Padomes" tirdsneebas un ruhynneebas komisija marta fahlumā Behfis weena labyka walsta 8 rbl. poštu īgatavoschana, turprietim Zentralbeedriba no ahrsemem īewestas labykas mataja — 70 rbl.

4. Pahrtika, algas, besdarbs un dñshwes
pahrmehriga dahrdjiba.

Pohrtikas leeta Latvija bij uistizeta ta sauktai „pa hrtikas
m i n i s t r i a i“, kuras preekschgalā bij „Semneeku Sameenibas“
wihrs Blumbergis. Šajis resors ir weens no teem, kurā „sem-
neeksameenibas“ wihrū pašapgaibiba sazenības ar „Seemeeschu
palihdsibas (saaluu „pašpalihdsibas“) korpušu“ un apsordisibas
ministrijas faimneeteem. Iau pats apgahdibas ministrijas bu-
dschets — 133 miljoni ibl. išderumi 3 mehneschos — leezina,
ka te teel „maltis“ un „bihdelets us wijsen gangeem“. Ka re-
djoms, Blumbergis ar sawu budschetu nostahjees blakus armijas
budschetam, kursch min. lailā sasneidsis — 185.727.793 ibl.
No apgahdibas ministr. budscheta redjams, ka labibas un kartu-
pelu eepirkchanai issdots $21\frac{1}{2}$ milj. ibl., galas un peena pro-
duktu eepirkchanai $21\frac{1}{2}$ milj. ibl., argehrbu un apawu eepirk-
chanai 23 milj. ibl. Bet kur tas wijs paliziš, to laikam ne-
weens heiš apgahdibas fungēem nesin, jo ne gala, ne apgehrbi,
ne kartupeli nesur us kartinam netila daliti. Pat maiši daudsās
pilsētās paļasari us kartinam wijs nedalija. Tomēr, ja pamatigali
papehta pakal, pahrlezzinamees, ka pa miljoneem pirkte pro-
dukti nonačl meenigi lihds pačiem „apgahdatajēem“, pirmo ka-
tegoriju ceredneem, polizisteem**, ceredau kooperatiiveem, armijas
wirfotnem un beidsot polu paneem, ka pateizība par Latgales
„albrihwoschanu“. Greissi buhtu domat, ka min. juvas illejo

^{*)} Stat. „Waldibas Wehstn.“ Nr. 40.

**) „Waldbärs Wehstiness“ Nr. 47, poem, lajan: „apgaibibis mini-
strija allahwa tisneegi pilsehtu un meestu polizija s eere bueem,
eeewhojot wiini gruktos deenesta apstahlus, pret samatsu 30 mahra. mai-
ses miluu mehnest us zilwelut.“ Bet s k lotaj? Teem, luh, weegit
un tamdeel wizeem jaheet deehs maisses deedeleet pes apfahrtjeem jaaniteekem.

tas tikai armijas wažadībam. Preelīch tam būdscheitā paredsetas zitas sumas; proti apšārdības ministrijas ahrkahrtejos iždewumos minetē: kareiņu usturam 51 milj. rbl. un apgehrbam — 15 milj. rbl. Vēž sazītā kluhst deesgan saprotams, kuram tagad labi llahtas "brihvā Latvija" un īam sāt Latvija ir "mihla, dāhrga tehwija". Turpretim vīsa leelā eedsīhwotāju māsa, se wišķi pilsehtā, pahrīshīvo pahrāk gruhtus laikus. Besdarbs — luķ, parasta parahdība, par kuru latrs war pahleezinates, eeskatotees strahdneezības dīhnē. Un kur besdarbs, tur pēc pāstahwoščas dāhrīdības drīhs ween klaht posts un truhlums, turus parasti pawada slimības un pahrmehriga mirstība.

Rīgas pilsehtas walde, ruhpēdamās par besdarbneku apgahdāschānu ar darbu, eerīhloja Rīga „darba apgahdi” un nolika vīnas preefsīgalā sozialpatriotu Ilpi. Šis darba apgahdes iždewums, eeweħrojst darbu pēdahwojuma trūkumu, galu galā pastahweja eeks īam, ka desmitām reisam besdarbneeki bij speesti apmellet „apgahdi” no attahļājam pilsehtas nomalem, noplehīja īawus apavus un galu galā nekahdu darbu nedabuja. Pēc īam, uſaehmeji labā lihga strahdneelus uſ īawu rotu. Un tas galu galā nonahza lihds tam, ka pati „apgahde” palīka besdarba, jo neteewis strahdneels, isnemot daščas wezās seewīnas, wairs natureja par wažadīigu bes pānahlumeem wirinat „apgahdes” durvis. Kas lāut kur aīrod kahdu darbu, tas atkal nevar lāutzīk peenahzīgi pahrtīkt, jo dīhīwes dāhrīdība auz ar kātru deenu. Labaka pahrkata dehl ūheit pēwedīšchu dašču pahrtīkas weelu zenas 1920. g. vīmos īrijos mehnēšhos: *)

Kas ūhmejas uſ pahrtīkas weelām, tad to zenas kahpj wehl straujaki. Seiwišķi dāhrgi kluwūšchi audumi. Wi-dejas wiħreeschu drehbes maksāja 1500—3000 rbl.; weenfahrscha kolvilna — 35 rbl. aršīna; māsa batīsta labatas drahīnaa — 20—25 rbl., gataws batīsta kreks: wiħreeschu — 200—250 r., seeweeshu — 200—300 rbl.; weenfahrschās wihr. apāsschibīss — 150—250 rbl. Ari a pāwū zenas ir tīk angītas, ka tos zaurmehrā strahdneekam now wairs eephejāms nōpirkt. Wiħreeschu schaorsahbāti, wideja labuma, maksāja 600—1000 rbl.; behrnu soħbāti — 180—250 rbl.; sekes (seeweeshu, triku) — 45—60 r. wiħreeschu — 20—30 rbl., behrnu — 25—35 rbl. Seepeš, weenfahrschās (paschafabrizetas), mohrīna maksāja janvarī — 450—550 kap., februari — 500—650 kap., marīa jau 7—8 rbl. Tualetpes — 10—35 rbl. gabalinsh. Par m alku (preeshu, aršīnas oħra) pilsehtas zentrā prassja 500—800 rbl. Pēc īam maksas pēweħschana beeshi sadahīdīna mallas zenu gandriħi dubulti, jo firgu ari Rīgai pahrāk māj, un latrs sirdsīneels briħwi pleħiż no katra tur un fā virām eegrības.

*) Stat. tab. 42. lap. p.

Bahrtisās weeli ženās Baltā Latvijā. (Estat. 41. lap. p.).

Rupjā rūdu ū mai īe mahzīa māfīja

Brīhā tīgū:

4 mahz. rupjās mātēs par 60 l. m.

Kartupeļi māfīja mahz.

3 uhtas gāla: ūvaiga

līfahmēta

spēlis

zelllopagaļa

Girgaļa

Goai gāpēcens lopā

Guēfts

Dlaš (gabals)

Baltmai īe mahz.

Rāhpoki (lāhbi, lopā)

Gīlīeg (mīdejā lekuma)

Sānvarī: Šebtuari: Martā:

1 r. — 1.20 £	190 — 210 £	210 — 250 £.
35 — 40 lap.	60 — 70 lap.	80 — 100 £.
5 — 8 rbl.	7 — 11 rbl.	20 — 23 rbl.
7 — 9 "	9 — 13 "	20 — 22 "
12 "	14 — 16 "	25 — 27 "
5 — 6 "	6 — 7 "	8 — 10 "
3 — 4 "	4 — 5 "	6 "
3.50 £ — 4 "	4 — 5 "	5 £ — 550 £.
11 — 13 "	17 — 19 "	25 — 30 rbl.
110 £ — 120 £.	120 £ — 130 £.	1 r. 50 tap.
380 £ — 420 £.	5 r. — 5.50 £.	550 £. — 6 r.
50 £ — 1 r.	1 r. — 150 £.	150 £. — 2 r.
150 £.	2 r.	2 r. — 350 £.

Lai dabutu pareišķu ainiu par eedīshwotaju wairuma pīrshanas spējam, peewedīshu ari dasħħas finas par ūhi gada sahlu mā Rigā un u lauteem pastahwosħčam algam.

Metalstrahdneeki, pehz arodn. beedribu eesneegta tarifa, sanehma: I. kategorija deenā — 18 rbl. 80 lap. (apm. 500 rbl. mehn.), zaurmehrā metalstrahdneeki sanehma 12 r. deenā (apm. 300 rbl. mehnēsi). Tramwajneeki Rigā zaurmehrā

^{*)} Pee Daugavgrīwas elektrostāžijas darbeem pawašari strahdāja pahri par 1000 gilmetu, bet wiši darbi rit pahral gausi, jo walstij truhst wajadsgo lihdjella.

linu, 1—2 aitas ganīšanā un barošanā par seemu, jeb 5—10 mahrz. vilnas, 1—2 pahri sahbaļu un 800—1850 rbl. naudā. *W a f a r a s* meitai: 1—2 aitas ganīšanā, jeb 3—5 mahrz. vilnas, 1—2 podi linu un 400—800 rbl. naudā. *G a n e e m*: 6—9 puhri labibas, 1—2 podi linu, 1 aita ganīšanā, jeb 3—6 mahrz. vilnas, 1 pods galas, 1 pods baltpeena, 10 mahrz. īveesta, 1 pods sirau, 1 sahbaļi un 50—200 rbl. naudā. *Apowus gandrihs* wiseem gahjejeem dod ūaimneeki. *Kursemē* algas un atlīdzība graudā dauds masaka, ūevischki muisčās.*)

Kas ūhmejas wehl us eedſihwotaju pahrtiku, tad jaafrahda, ka ūevischki ateezībā us truhzigo eedſihwotaju behrnu ehdinaschanu leelu lomu ūphele Amerikas „onkulis” Dr. Orbisons un Amerikas Sarkanais Krusts. Ais tihri politiskeem noluhtleem kapitalistu un trestu vihri ehdina išbadojūšchos Latvijas strahdneezības behrnus par welti, lai glahbtu winus un winu wezakus no „mai-tajosčā” komunismā. Dr. Orbisons ir ūaistījis ap ūewi paſthstamo Rīgas latwiešchu melnfimneelu Krastkalnu un wahzeeti Vergholzu, kuri tad ari noteiz netikween Rīgā, bet višč Latvijā ūawu ihsto „wiltus politiku.” Tā eedſihwotaju wairums, pusbada ūtahwolli, teek haidets, ūwehletees weenu no diweem: waj ūabeedrotō labdarību un pilsonību — waj komunismu un ūihds ar to ari badu.**)

6. Valsts budžets un finauzes.

Kā jau augščā mineju, tad Ullmano woldibas finantschu ministrija, pehz wairak ūa pūsgada ilgas gaidīšanas, ir iſstrahdajusi valsts budžetu par 1920. g. I. zeturšni. Šis budžets, parēhali ūakot, projekts nahza „Tautas Padomes” finantschu komisijas rokas tilai tad, kad pirmais gada zeturšniis bij jau ūee beigam. Bet ūis budžeta projekts ūeedīs mums deesgan labu ainu par ūispahrejo valsts finansielo ūtahwolli. Ūispirms apluhkošim valsts ūde w u m u s, kuri ūadalas „fahrtejos” un

*) Schee dati nemti no Rīgas pilsonu laikraksta „Latvijas Vēstnesīs” Nr. 81, no 10. aprila 1920. g.

**) Jaatīsimē, ūa „Vīsta ūehwīja” Latvijā radušes daschdachdoem Anglijas, Frānzijs, un S.-A. ūam. W. preekhstahwojeem un ūenteem. Ūeem, anglu ūizeeris, bei daschadām komandejamām nauš am dabū Latviju 115 mahrzinu sterlinu mehnēsi, apakšo ūizeeris 40 mahrzinu, ūarīwi — 30 mahrz. Tā ūa mario mehn. par mahrzinu sterlinu Latvijas rbl. mafšā par 400, tad Latvijos walutā anglu ūizeeris ūanehma mehnēsi 46000 rbl., apakšo ūizeeris — 16000 rbl. un ūeenfahrichs ūareiwi — 12000 r. Ar to tad ari ūiskaidrojās tas behdigais fakti, ūa ūee ūungi vehr ūi Latviju, neisslehdot „dīshwo prezi” un demoralisē eedſihwotajus us ūebedeo. Ūeepojā ūakotā ar to jau ūijschas daschās ūaduršmes ar strahdneezībem.

„ahrkahrtejos“. Kahrtejee isdewumi, eeskaitot 19 milj. rbl. leelu sumu ministri kabineta „neparedseteem isdewumeem“ ir 260.881.665 rbl. leeli. Turpretim kahrtejee eenehmumi veikla un gudrā kahrtā isrehkinati tā, lai wišmas išliktos atlikums. Proti, pavisam „eenemis“ 295.020.514 rbl., t. i. kahrtejā budžetā „isfunteerets“ atlīkums apm. 34 milj. rbl. Kā tas nu išnāhi? Nu, koti weenfahrschi: wiſa karapehla uſtureſchana eerehkinata ahrkahrtejos isdewumos, lai gan kāram pirmseemeelam kāidrs, ka Ulmanis un Ko nebuht nedoma tuvalā nahlotnē likwidet wiſu Latvijas karapehku, jo ahrkahrtejais stahwolis scheem lungeem ir kluvis par gluschi kahrteju parahdibu. Tamdehl, ja karai isdewumus ar pilnu teesibū war eeskaitit ahrkahrtejos isdewumos, stahwosha karapehla isdewumi pre tagadejās starptautiskās situācijas tuvalā nahlotnē buhs tomehr deesgan „kahrtigi“ isdewumi un tamdehl ari šhos isdewumus wajadjeja ulmanescheem eerindot kahrtejos isdewumos. Ja preelsch karapehla uſtureſchanač nemai tilai weenu zeturto daļu no lihdsschneiem „ahrkahrtejēem“ apsārības ministrijas isdewumeem, t. i. apm. 34 milj. rbl., tad kahrtejee valsts isdewumi fasneegs tuhlit wiſu eenehmumu sumu — apm. 295 milj. rbl. Gluschi ja pati „machināzija“ isdorita ar „kahrtejēem“ eenehmumeem. Proti, „lahrtejo“ eenehmumu karakstā eewesti 120 milj. rbl., kā eenahķišči waldibai no spēkulācijas ar lineem. Schahdā spēkulatiwā zelā no saineekeem iſspeesto sumu usskatit par „kahrtigi“ eenehmumu, uz kuru valsts war valaistees ari nahlotnē ir wairak tā aplami. Kāram tāčki kāidrs, ka schahdi eenehmumu war buht koti nekahrtigi, jo linu pahrdoschana pilnīgi atkarojas no linu ihpaschneeleem. Saineeki sahuma peedahwaja fawus linus, tad waldiba nahza wineem pretim ar daschām pahriķas un patehrina weelam (peem., fahli), bet tilihds tas wairs nebuhis, aptruhksees waldibai ari linu, jo neweenam rascho-tajam nenahz ne prahā atdot linus waldibai par ūmeklīgo zeeto zenu. Tamdehl stipri ween war išnahkt, ka nahkoſchajos trijos mehneshos waldibai schahdā zelā iſdoees „iſspeest“ newis wairs 120 milj. rbl., bet warbuht tilai pusi, pat masak. Ar to tad ari kahrtejais budžets buhtu janosleħds newis ar atlīkumu, bet ar apm. 60 milj. rbl. leelu iſtruhkumu.

Kas sīmējas uz ahrkahrtejēem iſdewumeem, tad bes maseem eenehmumeem (Satversmes Sapulzes wehlešchanas — 1.500.000 rbl., ahrlelu min. daschadu komisiju ūmehrā sīkī isdewumi u. t. t.) wiſs leelois wairums sumu (semkopības un rubynezības atjaunošchanai, satiksmes un darba ministrijas wajadībam u. t. t.) paliks budžetā kahrtigi ari tuvalā nahlotnē.

Wiſu ahrkahrtejo iſdewumu kopsuma ir 425.306.811 rbl., turpretim ahrkahrteju un kahrteju isdewumu kopsuma ir pavisam — 686.188.476 rbl. leela.

Tagad nu nahk pats interesantakais, ar kahdeem eenehmuum eem un lä teek segti schee isdenumi.

Kä jau tas wiwpahr parasits burschuijikas walsis, un ulma-neeschu finantschu politika galvenais swars peegreests n etee-sch e em nodokleem, t. i. eedsihwotaju mairuma pluzinashanai. Schahdä zelä ir eenahzis: no akzises un alkoholiikem dsehree-neem — ap 2 milj. rbl., no akzises par tabaku un tschaulitem — ap 3 milj. rbl., no sehtkozium akzises — 150.000 rbl., muitas nodolla — ap $2\frac{1}{3}$ milj. rbl. Pawisham n etee sch o nodollu eenahzis ap 10 milj. rbl., samehr tee sch o (lahrtejo) nodollu eenahzis tikai ap $2\frac{1}{3}$ milj. rbl. Tä tad, kas no posta un dahrdsibas jau teeschi „peespreefs“ pee semes, to peespreech wehl reis „neteeschi“.

Un tad nahk eenehmumi ar nojaukumu „n o d e w a s“, starv kuram pirmä weetä rehgojas „pašu nodewa“ — 96.000 rbl. (eenehmums par ahrsemju un eekschemju pasem). Bet ja eevehrojam, la pašu issneegschana ir ismaksajusi 162.825 rbl., t. i. la walts scheit peemaksajusi 66.825 rbl., tad latrum slaidrs, la pašu sistema ir eewesta aif tihi politiskeem noluheem, proti—komunistu ijskenschana. Tahtal lahrtejo eenehmumu saralstā redsama me schu is mantoschana par 31.864.000 rbl. un tad wehl ka „walts jemes un meschi tiks fajmneeziiski ismantoti“ par 7.552.270 rbl. Spirta monopolis dewis 10 milj. rbl. Wisseelato eenahkumu sumu ir dewufi jau agrak minetä spekulacija ar lineem — 120 milj. rbl. Bet neluhlojotees us wisem schahdeem, tahtdeem naudas „eefischanas“ panehmeeneem, walsis lahrtejee eenehmumi ir tikai 295.020.514 rbl. Jasedj turpretim ir 686.188.476 rbl. Tas ir istruhksi 391.167.962 rbl. kurus tad nu „gudree“ Ulmana finansisti zenjchas segt, varejak sakot slehpt ar sefosccheem ahrfahrtejeem eenehmumeem: ar weenreiseju nodolli no lauku nekuftameem ihvaschumeem — 15.105.000 rbl. un ar weenreiseju kara peinas nodolli — 5.525.000 rbl. Schee nodolli tika ismoziti no makatajeem ar leeläm mokam, peelaishot pat baroneem meichu ijszirschani. Bet neluhlojotees us wišu scho ahrfahrtejo lihdsetli, tomehr wehl i st r u h f st 370.537.962 r bl. Un luhk, schos miljonus waldiba „sedj“ ar drufajamas maschinäs polihfbu: wiwpirms ar realissejameem walts aijnehmumeem, kurus neweens wairs labpräht negrib realiset: a) ar 5% Datwias neatkaribas aijnehmumu par 30 milj. rbl. un b) ar 4% eefschejo aijnehmumu ar winnesteem par 25 milj. rbl. Bes tam teek laistas tautä walts kases sihmes (papira „nauda“) — 1919. gada atlilikus (200 milj. rbl. — 123.561.225 milj. rbl.) — 76.438.775 rbl. un nodomats wehl isprast jaunu papiru naudas laidumu par weseleem 150 milj. rbl. Bet tätä ari ar wišu to wehl newar segt istruhku, tad ahrfahrtejos eenehmumos paredsets glužchi fiftiws postenis „no turp-

makām" valsts kredita operozijam — 89.099.187. rbl. Ja pēc
vīsa augščā sazīta egaumejam, ka 1) vīsu šo wairaku miljoni
leelais išstruktums radees iikai 3 mehneshos, 2) ka turpmakos
mehneshos newar zeret us abeem ahsfahrtēiem eekhmumeem (no
nekust. ihp. un lara pelnas) un tāpat us leelo spekulazijs ar
lineem, 3) ka valsts išdevumi pēc aug arween wairak, tamehr
jauni eenahkuma awoti, išņemot warbuht tamehrā neleelo eenah-
kuma nodokli, nenašķ laikt; 4) ka finantschu ministrija budžetu jau
ir samasinausi gandrihs us pusī (par 42%) — tad latram
skaidrs, ka Ullmana waldiba ihsā laikā ir novēduši Latviju pē
galiga bankrota, pirms winu paguwa atsīt Ullmana labee draugi
„sabeedrotee".

Lai tautzīk uſlābotu Latvijas valsts finanžes līmāna kabi-
nets gandrihs wēselu gadu lauſīja galvu par Latvijas naudās
reformu projektu. Tai paſchā laikā viņu madaminas
ar „ſlavenu” Amerikas „onkula tanī” Izvandi Rāju un ſeziāl-
demokrātu „pirmo ſeeweeti” Alaru Rālniņu preefſchgalā nodibinajā
tā ſaulto „Latvijas ſeeweetchu ſelta fondu”, kurā wohza gan
ſeltu, gan ſudrabu, gan waru preefſch nahtlamās finanžchu refor-
mas. Kā dīrē, tad galu galā ejot ſavahks tā „ſlavončā” tik-
dauds, ka tagadejai waldfōchāi klikei peetikſhot ar ko „nelaimēs”
gadījumā aſſchmaulī uſ ahrsemem.

Walsis naudas reforma jau sahulta iwest. Ar 1. aprili
nahi spehē pirmā winas dala: par weenigo malkaschanas lihdsfelli
likust Latvijas nauda*). Schim pirmajam folia, jadomā felos
otrais: Latvijas naudas sistemas eeweſch ana.
Kā ſchi ſistemas weeniba ir paredzeis „lats”, loikam darināts no
taulai paſihſtamā wahrda „latata”, t. i. lapās laiſtees. Schis
lats buhſhot ſelta un lihdsinaſchotees $\frac{1}{50}$ anglu mahrzinai.
Selta naudā tikſhot kalta 25 un 50 latu gabalos.
Sudraba nauda — 10, 5, 2 un 1 lata gabalos. Weens
„lats” ſadalas 100 grashos; grashī buhs bronfa: 50, 20
un 10 grashu gabali un dſelſſ: 1, 2 un 5 grashu gabali.

Gewehrojot wisu walsis eerednu sadalischanu trijas leelās „kastas“: 1) virsīategoriju leelungi (ministri un heedri), 2) pirmo 10 kategoriju fungi ar departamentu direktoreem u. t. t., 3) otrs definīt kategoriju darbineiki — lalpi, pēlam no pehdejeem wehl sevišķi jaatschikr „prastā tauta“ — sehtas aplopeji, kurjeri u. t. t., leekās ari tautiskā naudas sistēma tā eerihkota, ta pirma kategorija hanem selta leetas (jo ar tām wiweeglat laisti „latata“ . . .), otrs — ūdraba leetas ar papīra naudu un tērščā kategorija buhā tas nabaga Laižarus, kas sa-

^{*)} Rakturigi, ka naudas reformas projekta dīsthē išveikana jahtas taikni 1. aprīlī. Kad tātai tuvākā nākotnē visi šeši reformisti nedabū „optīti”.

nemis tos „ubaga grāschus“. Kā redsams, projekts pamaigi pārdomats un pēmehrrots „brihwās“ Latvijas eedīshvotāju sālam stāhwotlim.

Jāmu papira naudu waldiba išlaidishot par 350 milj. Latv. rbl. schahdā wehetibā: 5, 10, 25 un 50 grāchi un 1, 5, 10, 25, 50 un 100 rbl. Schi nauda buhschot nodrošinata ar wālsīs selta fōndū un wīseem walīs ihpaschumeem.

Lihdi schim jau pa rokam maišās schahdas „nodrošinatas“ naudas 350 milj. rbl. No teem „reformatori“ grib išmūnit pret sihlo neindu un pret jauna parauga „papira naudas“ lateem: 5, 10, 25 un 50 grāchu un 1, 5, 10, 25 un 50 latu wehribās. Utlikuschos 200 milj. Latv. rbl. buhschot dieht 10 gados ar sumam, kas eenahfschot no mēschu eksploatacijas.

Bet ar scheem papireem naw wehl gana. Wehl iſschot iſlaſtas „banknotes“ par 100, 500 un 1000 lateem, kurās ari janodrošina ar selta fōndu. Par zil leelu sumu schis „notes“ tiks drūlatas naw redsams, lai gan ir runa par warbuhtejū 500 milj. latu iſlaſchenu un ari to, ka „pagādam banknotu apmaina pret selti neteel iſdarita“. Augrosibā efschēe Latvijas rubli peelthdsinami lateem: 1 latv. rublis = 1 latam. Latvijā zirkulejošo kreivo naudu („zara naudu“) walīs kāse opmaina pret walīs kāses sihmen. Apmaiņas terminu un kuršu nosala finantschu ministrs. Kreewijas 50 kap. un malau markas neteel apmainitas, lai gan finantschu ministrs var pēlaist pagāiba m apgroſibā malau markas, 50 un 1 rubla sihnes, kā ari metala naudu.

Zil iahlu Latvijas finantsli ar scheem „lateem“ un, grāscheem tiks, tos naw grūhti paredsams. Ne „lati“, ne „grāchi“ newar glahbi Latviju no ta februluma, kurā wīna ir eestligusi pateizotees pasaules karām un wīnas waldibās wiħru politikai.*)

Weigās wehl jāmin doschi wahrdi par tā daudzinato „Latvijas banku“ ar emisijas teesibam, t. i. teesibam iſlaſti banknotes. Bankas pamata kapitals — 150 milj. latu (3 milj. mahrzīnu sterlinu seltō). Schee 150 milj. lati sadalās 1000 lat. Banka atklāhī satu darbibu, kad ir ūsihmetes 50,000 dolas par 50 milj. latu (1 milj. mahrzīnu sterlinu). Bankas dalbas sihmes var atrastees weenigi Latvijas un Šveedrotu naudneeku un eestahschu rokās.

*) Latvijas finantschu glahbschanai pēc finantschu ministrijas nodibinājēs sevišķo „Finantschu Padome“, kurā eeet wīsi posīstamee latweeschu bantu un birsčas wiħri, neisnemot pat Krastkalnu. Tā tad, ari wīsi burschiju naudneeki mobilisejusches. Bes tam gaiba nodibināmēs pēc ministru kabineta „Augsta Ekonomisko Padomi“. Ar to tad ari buhs nobeigta laikam wīnas Latvijas burschusās galīga noorganisēšanās. Jaatshīme, sakārā ar to, ka Rīgas birsčā teek pēlaista brihwā spekulācija ar naudu, kur kārs var pīkt un pārdot, dāschīdu naudu pehž „brihwās“ wehleschanās.

Kā visā naudas reformā, tā arī ūcheit jautajums grossijas ap to, kur nemt wojadīgo ūelta fondu. Weena dala pilsonu spēkuleja to išpeest no Kreevijsas pēc meera īrunam. Otra pēc-greifa galveno wehribu chřemmetu bankereem. Radus wairali spēkulanti-kreditori. Šči gada ūahlikmā visu Rūgu nodarbinaja kahda angļu spēkulanti grupa or kahdu Fortingtonu preefščgalā. Šči grupa bij ar meelu aīsdot bankai wojadīgos 8 milj. sterliau, bet par to Latvijai jadod išvest 15 gadus uš ahrjemem bu h w k o k u s, if gadus 100.000 standartu, t. i. pavisam 1.500.000 standartu. Tā kā weenā standartā ir 165 ūub. pēhdas, preefščkam wojadīgīs 240 ūub. pēhdū apalu ūoku, tad if gadus jaīswed 24 milj. un 15 gadus — 360 milj. ūub. pēhdū apalu ūoku.

Pēbz Ulmaņa vihru domam, tas ejot pilnigi veelaicīgums
pee Latvijas meschu bagatības, bei tam bākus jau nepahrdodot,
bet vien "apstrādāšanu" un "izveščanu" nododot angļiem
veeaigi "ķemīfija."

Bet tas ir šīs „komisijas” un kām no šīm „komisijam” tas atleks un tas ķeit mīstwairak tiks „apstrahdots”, tas latram mīstīgam skaidrs. Bet ja Uzmanī valdības veenās deinas ūsimīnei nemas appgalvo, ka tīk leela mešķu iżziršana ir norāmala parahdība, tad gan jasaka, šķēr fungi nesin kā dara.

Ir tatschu finans, zil leela mehra zeetujchi Latvijas meschi pa kara laiku. Tahlak, iau aizrahdiju, ka meschus bes schehlaustibas iszehrt netikween waldbi, bet ari pilsehtas un muischas, t.i., baroni. Koli, iuhl, neprotesiel Tahlak, latram Latvija finans, ka ehtas pehdejos gados ta nowezojusichds, ka prafis uslaboschanai dauds buhwmaterialus. Tahlak, no 80 000 laukhaineezibam karu waj nu zeetujcas waj ispostitas apm. 7000. Zeetujcas ari wezelas pilsehtas, meissi, waldbihas ehtas, kas tapat prafis dauds kolu. Kur nu wehl leelobs meschu wajodibas — aiz almena oglu truhuma — preeskch satikmes lihdselleem un aplurinaschanas. Ja ari pirms kara uj paxira skaitjus Latvija ap 1.405,711 dezeliniu meschu, tod tagad pehz wišam meschu laupjchanam, meschu laimneebai truhusto, buhwiskeem derigo meichu buhs atlizis mosat par 1 milj. dezelinu. Ari parastais ilgadejais preeaugums siahwolli neuflabo. Tamdehl, peerent Fortinglona preeskchlitumu nosihmetu nodot wiſus meschus ahrsemneekeem wiru galigai ispostischanci. Tamdehl ari saprotams, ka pret to weenbalsfigiussitahjas wiſa daudsma tahlredsigafa ſobeedribas dala. Tomehr weena leeta ir Latvijas nakhloine, oira — ta pogaidam naturees uj uhdens wirsus slihstoscham Umanca ilikes fugim.

Ari ūcheit mehs redsam, ka "brīhwās" Latvijas diktatori prot netilveen išsuhlt un noksapinat savu darba tautu, bet ari

issuhkt un noplizinat Latvijas semī — ar lielu spēkulāciju un „issuhkt” Latvijas vēneigo bogatību — mēschus — ar mēschu spēkulāciju. Tas nākotnē buhs, par to pehz šo fungu kriģas morales, lai deevs gahdā.

6. Politiskas „brīhwibas”, partijas un Satversmes Sāvulze.

Kad pehz „Tautas Padomes” demokrātiski-republikāničas platformes Latvijā tika pasludināta lēxa „sāhvotla brīhwiba”, iem īsdewīgas mašķas, zīst „melno bruīneku”, melni-baltei tau-tieschi galvenām fahrtam nodarbojās ar „jorķano” iķeršanu un wajashanu. Ar gudru simi, saikumā ūdensfigi isturējāmēs pret kāveiem draugeiem Tautas Padomē — sozialdemokrātēm, pilsonu diktatori sāhvota kāwas wīcasakās bultas pret komūnismi. Komunisti, tā tad jau no vācības pirmsās „brīhwās” Latvijas pasludināshanas deenās bij spēstti pārmehrēties par glušīgi ilgalu partiju, glušīgi tāpat, tā zara laikā sozialdeno-frātīja (leelīnekti). Arī viisi zīhnas un wajashanas pārējmeeni pret komunistiem pilnīgi atgāhdīna zara laikus. Starpība tā, tā bij rodusēs sevišķi „sozialdemokrātu” figa, kas puslīdz labi saprotās ar ķeem komunismu wajatajeem, meitīgi spredēleja un oponeja vīnu pāspahrnē, solidāmi strāhdnezzībai pehz gadu desmitēem — labatos latīnos — zaur nobalhschānu parlamentā. Zīhnā pret komunistiem pilsoni pēckopa ari reiņi stingribu un ronīlīvenzi. Lur tas nebūs vijai ehti išvedams laulu kārīeju un kārīeju zēlā, kur užjuhtīja nejaucības ioda ekspedīzijas; tur newareja pēcīti zōbc ekspedīzijas, tur pilsoni atlahwās „vainigos” — „behgot noschauti”; tur ori ias nelīdījēja, tur organizēja, klepenas zara bendi bandas, kas ar retu zīnīšu, apsūaudāmas sev aiz muguras drošo waldības vīksni, nehmās eewīlinat jāvās tīklos naimos un nepeedišķmojuschos, lai guļtu īsdewību wineim atriebīez, waj it vēentābīchi isbeigt vīnu dīshwibas. Merungot par dašdašchadām spīhdīnaschanam un spādu „fameram”, tā ari par spādu un wajashanu nedarbeem tā ūkuītās kāzurīzījas nomētēs — „tīgernīzās” — pilsonības melno agenu launa darbi sevišķi spilgti ir ispaudīschees Walmeera. Ar waldības provostatora Kraulla un Komp. pa-līdzību, scheit 14. dezemēri, pehz ilgas sagatavoschanas, tāka no kārīežķa celerīta kābda komunismu ļapulze, tura veedālījās 29 personas, leelā bala nevilingadeju skolneitīchu. Pehz būtložķas spīhdīnaschanas un nezīlīvezīsti lopīssas išurejschanas, waldības mēltēe agenti nodewa „vainigos” laulu kārīeju un 24 stundu laikā 11 no wineim tāka noschauti, 7 atlaižnoti

un 11 eelloodsiti zeetumā uj ilgaku laiku. Kā „brihwās” Latvijas „varoni” ūchais ūuma dārbos tika mineti Walmeeras komendants Grūndmanis un bij. Walmeeras polizijas preefšoneels Ahrenss. Lai kautzīk glahđtu ūewi atlahtibas preefšcha no ūcho negehku nedarbeem, eelšleetu ministrs Bergs zentās nostāhdit wiñi leetu tā, ka ūapulzes nodoms bijis gahst waldibū. Wiaſch ūavā runā „Taut. Padomē” starp zitu ūaka: „Toreijs wiſi bija ustraukti un domaja tikai par to, waj leelineeki nenaħk. Es maru jozi, ka tās nam bijusčas tufšas baumas, jo teesham bija ūagatawota eelšchejā leelineku ūazelschanās 3 janwari (1920. g.). Ta nebija nodomata, warbuht, ūchepat Riga, masakais pats ūahlums ne, bet ūalts ir, ka ūchi ūapulze te, warbuht, tīk meerigi neprēsir, ja ūchi leeta nebuhu ūtilusi atlahta.” Ta tad, ja nebuhu ūtlahta ūcho jauneku ūapulze, nebuhu ūpzeetinati wiņas dalibneki un daſchi no wiņeem noschauti — buhtu gahsta Ullmara waldiba, prohio Berga lgs. Luhl mehrauksa, ar ūuru ūchee diktatori rangas uſ ūatru komunistu: zil komunistu noschauti — tīk deenu ilgal mehs waldisim! Lai laſitajs guhtu pilnigaku aimu par Walmeeras notilumeem, ūurus rewoluzionārā strahdneezība nekad nedrihtsi cismirst, ūauſim runat ūahdam komuniſtu naidneekam un ulmāneeschu „draugam” „Tautas Padomē”, sozialnoðewejam ūkoločajam R. Dehkenam. Kad Dehkens eesahka ūavu runu ar wahrdeem: „Man ir besgala ūmagi ap ūrdi, ūtobees ūchodeen runat ūchini weetā par ūcho ūautojumu” — tad atlahtaneja ūkali ūmeekli „Semneeku Sawee-nibas” rindās. Tas bij reti ūpilgts mementi, ūuru atminēs tee, „kas neaismirst”. Un Dehkens turv... „Vij nesen ūklototajū konferenze, ūur bij eeradushees ūklototajī no wiņas Latvijas, ari no Walmeeras. Nebij no Walmeeras ūhults sozialdenistrats, bei nahtzītajā Adamowitschs. Kad ūklototajī mahzitajam Adamowitscham prassija, ta ūklototajī, ūvisčki to ūkolu ūklototajī, no ūurdāt bij reſrutejuščees ūchee behrni, ūklatjuščees uſ to ūelu, waj wiņi ūchdu ūtawotki eenehmušči un ū ūinu ūpgaismojušā ūa ūeta ūspogulojuſes, tad mehs dabujām albildi, ka tai Iaikā ūahwo ūkli ūbijis ūahds, ka ūklototajī ūaw ūribi ūtejuſči ūnewen a ūahro da teikt. Wispahr ūa ūeta ūklototaseem ūpilnigi nevaſhītama, ūwescha, ūtai ir ū ūfajuhia, ta ū ūnodarits ūahds ūchauſmigs ūnoſeegumis... Mužju ūkolas ūtēhū ūtrodas ūglītibas m'nisrijos vahrſinā. Waj ir ūas darits ūounatnes ūorganizacijas ūia? Ūas ir darits, ūai ūounatnei ūdotu augstus, zehlus idealus, pebz ūureem wiņc ūlahyst? Ūwehlet ūahiarus ūlātīt, ūt bauščlus ūalt, ūfīt ū ūuhgihanam, ūeenigi ūa ūaldibas ūeitahdes prot... Mums now ūinams ūt mehl mi hsu ūeetumos ūmok ūpilngadeji — 13, 14, 15 ūihđi 18 gadus ūezi, ari ūitos ūeetumos, ne ūtai Walmeeras ūeetumos ūeeni. Muž ū ūaldiba ūaw ūtneka ūdariju ūfi, ūai

ee wesi u mu h su jaunaines domas zitās ūleedēs. Vina tik komunistus ūaguhsa, ūit un moralisski pa se mina, n o ūchauj, wa j p ee pree sch ilga k u ūe etum u je b ūpa ibu d arbu s. Kara laukū teejas to atlauj, bet es domaiu, neweenā kult urelā ūemē ar behr neem tā ne a p eetas, kā p ee mums... Pat komunisti ūihlojas ūitadi. Peemehram, bij godijums no Slokas, kur lahdā masgadīgs ūehns bij iſtatijs, kur atvodaſ ūoskmeteji un ūelgaboli. Tas neitā nodots tribunālam, bet laboschanās eestahdei... Wiss tas, ūo eekschleetu ministra atsiuās, leezina par to, kā te iš ūauna traip s, un tas gu lita ūe ūikai u ūwaldib u, bet u ūi wi ūu ūautu" (protams, ūlmaneeſchū un ūozialnode- weju "tautu"! L.).

Walmeeras notikumu iemelēšanai, eekschleetu ministrs Bergs
eezehla ķevisku komisiju. Wāga eegahja aprīķa preešchneids
Līwens, garnisona chefis Dr. Kafis, finantschu ministrijas inspektors
Loſse un ziti. Bet palkavatees tilai, to par šo „komisiju” jāta
„Tautas Padomes” un Walmeeras pilsetas vāldes leģelis Ra-
dīnsch Rīgas „Sozialdemokrātā” Nr. 74, vīnš raksta: „Vispirms
man ļopstrikho, ka, ja pirms interpelācijas personīgi es un leela
dala ūbeedribas ufficija Walmeeras notikumus resp. neliumbas,
īvērīšanu u. t. t. kā akevīšķu waras personu dorbūs, tad
peņz eezeltās komisijas „slavenās” dorbibas, kura atšķirība par
nelikum gū rihzību, jaunaines pašemōnumi kroerschmācēnas tur-
vinojumu, pe... sāgajuma ar jaunām nepateiktām, draudeem
aislochwei nonājuši, tā jānāk vee slehdseena, kā ne akevīšķu
personu rihzība, bet sistema iššauza vēhdīgoš,
aplaukojošos Walmeeras notikumus...”

Pec ijomeliesčianas komisijas ūstahwa, kuras preeiā galā vēž
ministra wahrdeem: „labala eerednā newareja ūstahbi”, jaansrahde,
ta šcis „labalaic eerednis” — almerreescheem pašīstams jau tā
Limbashu Pauzticha Sila frūta drudfes ūvdinatais un o'upa-
zijas laita „semn ietveenibas” Walmeeras nodalas wadijaiss „astor
Kaimia” turēc mēlnos preeftero ūvahlus apmaiņis vret ūt kā
mantiju, kopā ar Wānagu Mīkeli išved ūsihwē išā pilnibā losungu-
„vihnu i n ietveetes”. Tā tad labalaic ūkolneetschu tā umības
novehrötajās... Un tad ūki komisija. Ūkolotaji pedagoji ar godigu
ķēd sapīstu tur nepeedalijs. Wistumschāros zara realzijas lai os,
pirms jodīja ūkolneectus, tika nopratinati ūkolotaji, tika prasīti viņu
atsaukume par ūramo ūkolneectu, bet tagad tāk pehz tam, tad doschħas
ūkolneeces jau nosčārtas, dasħas noteesatas zeetvumā — indirekti
atlaui ūkolotajam noslauštieseč pehjimeliesčanu. Un ko tad? To,
ko komisija pašlaistro uſ zeetusħas jaunawas scheħlo ħanox, ta
„tizis ūtis, biffas un bluhje ja pieleħtās,
grahbstits pee fruh tim un ūsimu orga-

n e e m", ka tamilhdsiga rihziba ejot tifai "pamatiga ijsmekleschana". Beetiks. Wehsture schini leetä svredbis sawu teesu un nowehries illatra darhibu". Ta ralsta Radfinsch. Un mehs teit tifai maram pefishmet, ta saj teefas deena nawi tahlu un ta tas farsids ogles, ko jchee negehti sakrahj us sawam galwam, drits pahrwehrtsees par uguns leesmu, kas winus aprihs bes jchehlastibas. . .

Jismantojuschi sawu a b s o l u t o zilwelu apschaušanas, eesloddſchanas un mojschanas br i h w i b u, pahrpildijuschi zeetimus ar loamunisteem un wiaw „lihdſjutejeem“, ulm neeschi sahka justes droščak un usfahkt zihnu ari pret ſaiveem drangeem jozialdemokrateem — masineekeem. Un jo waīraf tuwojč Šatver- ſmes Šapulzes wehleſchanas, toteef aſakas kluwa pilsonu un jozial- nodelweju atteejibas.

Uz kara stāhvokla pamata eemestā zensura nehmās „ais strategiskeem“ eemesleem labot un strihpot abus sozialdemokrātu organizāciju — Rīgas „Sozialdemokrātu“ un „Leepajās Strādnieku“ „Sozialdemokrātu“ redaktors Elias tika ūdotis ar 400 rbi. navdas suda vāj 2 mehn. aresta „par nezeenigu išturēšanu pret teesas eestahdes“, t. i. pret ūlīvēno Jelgavas Upgabaltesas preekschleħdetaju mums jau paslīstamo baronu „Sakenu“. 26. martā „Sozialdemokrātu“ parahdijs feldihs pasaļojums: „ar armijas virspārvehlneeka sktāba operācijās dalas preekschneeka pawahlī „Sozialdemokrātu“ ijdewejeem uzlīks 1000 rubli leels sods“. Te mehs it labi redzams, ar ko iahka „operet“ kara eestahdes, kād bij aprūpuschās kara operācijas. 23. mart (1920. g.) „Brihwa Seme“ raksta: „kā mums no drošas pušes līno, tad „Sozialdemokrātu“ redaktori sauz pee atbildības par minētā awīse īwehtdeenas numurā nodrukato issaukumu, kurā ir pāuščas pilsonu fau starpējā rīħiħiċčanā“. Un kus bij šis „riħiħiċčanās“ raksts? Sozialdemokrātu issaukums ir Satverīmes Sapulzes wehleshanam. 18. marīa „Sozialdemokrātu“ redaktors telvās (Smorotova eelē, Nr. 25) ecerādās bruņotas polīzijas pa vadībā eekslēktu ministrijas sevīšķu uðdewu un eerednis, grafs ilo eestahschu un grīhamat-irrgotamu inspektors Kristaps Seberlings un pamātīgi ištatja redakcijas telpas, pee kam ilgu laiku tika telpas iureti „sem aresta“ neatkarīgās „Tautas vādomes“ lozekli Menders, Zelms, Bluhme un Br. Kalnīsch (Tangens). „Un nū iahkās tas, ko sauz par kārtīšanam un tas mums tīl loti a għad-dina Stolipina laifus“ — issauzas īawā protesta raksta Menders. Ja, kungs Mender! Tas ihu paſchu dehtas olas! Tuhu paſchu audzinātē „Stolipini“, ar kureem kovā esat pa vadījuschi dašču labu „Iluju“ stundru gan ir-fuga „Saretowa“, gan zituri. Bet eesħidus chees id-deħħes Ulmana wal-dibbas sapupusħha organismu, redzams, sozialpatrioti un sozialadwejji naw spēhjiġi wairs no

ta atraišītēs*). Vai it labi šī, ka ar Usmāna luga grīmānu, ja grīmst ori vīneim līdzī. Repeetīka, peem, ar to, ka sozīaldemokrati līderi Dr. Paulu Kalnīšu iepļaukoja šķītība ofīzeeri un aīsgahja īmeedamees, Klara Kalnīša turpināja meerīgi iauju sekretora darbu tā ūautījā „amnestijas komisijā”, kurā birgelū wairakums (un starp teem tābdi mēlnīmīneki, ka Preiņkows — kontrrewol. freewu „fūhtnis” Rīgā) un jemī. Šāv. vihrs Freiwalds turpināja prāhtot, kas ir komunists, kas ne, to apšēhlot, ko ne.

„Tautas Padomes” ložeklis Kurzemnieks (soz.-dem.), kurš leelīneku loīkā bij apzezināts, bij eedrošinājies 24. februāri drošības iestādēs pret vīrsnelekiem, kas patvarīgi bij aīsnēhīmīchi Zehsu vilzeenā viesītu wagonu. Kad Kurzemnieks šo rīhību nojauza par kālišķu un pret to protestēja, vīnam pēcsteidsās līči tābds Talavījas korporelis un duhri pažehlis pēcdrābeja: „ja Tu h s f a w u s w a h r d u s n e a e m f a t a t-p a l a t , t a d e s I u m s f r a h m e f c h u ”. Neškatoties, ka tas norisīnajās militārā kontroleera aiz preeikīšo, to mehr vīnsēk protokolu nesaistībījo. Nīkal redsam, kāda brihwība malda Latvījā un kam pēcīkīra īči „duhres brihwība” un zīl mas Latvījā rehīnījās ar „Taut. Pad.” ložekleem — sozialdemokrātēm. Dāšķas nedelas wehlak uš Rīgas eelam parahījās iessaukums ar parakstu „Kareiiji” (kā ierohījās, to bij sozepis tābds vīrsneeks Bēkers), kurš nobeidsās ar dzejneela Līventala māhrēdem: „Nu sveiki draugi, kas šeit lopā esāu, to vīenprātība vēnoja..., bei uš Satīs. Sapulzes wehlēchanam — ijsauzās autors — „ost. ar soz.-dem. Kurzemnieku, šo īčīru naīda seħlas iehjeju latvju tautā”. Un, lūkt, 19. marīā Zehīs, tumšā. Kurzemnieks no muguras ar diwām lōdem ieek wahrīgi ewainots un wehlak mirst. Kas šeī ūplekowās, to nenahķas grūhti ušminet. Tākda, lūkt, gala aina no sozialdemokrātu masineku brahloscha nās ar ulmaņešiem... Kur nu wehl tee daudze aresti, ar kureem „pagobīnā” ulmaņeši sozialdemokrātus gan Jelgavā

*) Sozialdemokrātu masineku līderi enem Usmāna pāspahrnē lotti labas vētas. Ģenerē: Dr. P. Kalnīš — Rīgas pilsetas galmas deētris (1800 r. mehn.), Fr. Mēnders — ierbīnežības un rubonežības ministrijas juriskonsults (sārem npm. tīvtot leelu algu), J. Belms — pilsetas distonto bankas direktors (1500 r. mehn.), R. Viilmans — pilsetas maldes ložeklis (1600 r. mehn.), K. Dehleins — pilsetas domes preeišķīsēdētājs (tāpat), R. Weidemans — eekshleetu min. sozialās apgāhdības departamenta direktors (ap 1500 r. mehn.), Bēns ē — pilsetas distonto bankas direktors (1500 r. mehn.) un departamenta direktora valīgs (ap 1000 r. mehn.), Sebja — ak leetu min. polit.-dipl. devartamenta direktors (ap 1500 r. mehn.), M. Skujieneiks — statistiskā depart. dir. (ap 1500 r. mehn.) u. t. t. Bes tām vīni vīni jāachma dietes kā „Tautas Padomes” ložekli un daudzeem ir pat vā diwās vētas. Pais par ūvi ūaprojams, ka ūci inteligenze juhtas vī Usmāna lotti omuligi.

(Osols, Lūzaus u. z.), Talsos (Wilmansons un beedri), Kuldīga (Adamsons) un zitur. Wispahr, daschus mehnieschus pirms Satversimes Sapulzes wehleschanam ulmaneeschi „strahdāja” živhādam. Iai tīl aisspeestu muti latram, kās ir pret ulmaneescheem. Deepajā tika iissludinatas par nelikumigām un slehtas 16 arodnezzīkās beedribas ar apm. 6000 beedreem. Zelgatā barons „Sakens” neregistreja arodni, beedribas aiss ja eemesla, ja winas gribot west schķiru zībāu un streitus, to zara likumi, t. i. „brihwās” Latvijas likumi bāhrgi ūdot. Rīga ari 25 arodni, beedribas ar 12,000 beedreem bij īpeestas pāhregistretees u. t. t. u. t. t.

Kad pilsoniskās partijas redseja, ka leeta kāhst ūaubiga, ka latvju tautas protesta gars vēaug ar latru deenu, un ka šīs protesti var iſlaustees uſ ahru — balsojot par sozialdemokrātēm, winas mēkleja glahbiu pei Amerikas „onkula” Dr. Orbisona, lei tas eeleet kādu wahrdū wehleschanās par pilsonību. Un wina wahrdēem tātāku leels fvars, jo winsh runā Amerikas „milnu maišu” wahrdā. Dr. Orbisons, kura ihstā politiķa taisni pastahw eelsā tam, aibarikadejotees aiss milnu maiša ūchaut uſ „farkanajeem”, tublit nahza kājā ar tehmīschku pamahzību, ja „farkanos” tīkai newajago wehlet, tad postz veen atkal hūhs. Un kad Menders greejs ūhāi leetā pei ahrleetu ministra M. ijerowiza ar protestu un pēprāfijumi, „kāhdus solus waldiba domā spert, loi nowehršu iurymal ahrwalstju preečīstahwju eejauskhanos Satv. Sap. wehleschanās” — wiis pilsonu „pīhlu dihīks” bij kājās. No ūhim „pīhlem” ūewīschķi ūahā brehkti ūahda „pīhle”, pareijsak ūkot ūaīsa, ūautka ūande ūaīsa, ūhi Dr. Orbisona ūashīstāmā „tweeschu maišes” tantīaa. Winā nahza kājā „Latv. Sargā” (wehleschanas ūaīsa nūpīrlīks ulmaneechū ūargā) ar ūawā ūā ūafīntīgu ūssaukumu, ūuru ari mehs newaram ne-pasneigt. Tas ūkan ūahdi: „Ja Orbisona ūgs ūazehlis ūawu ūalši ūhāi leetā, tad tas ir ūkaidrs, ka tas notizis ūadehī, ka winsh ūaw ūarejīs ūlūset, ūedsedams, ka ūoziāld. ūeela, ūeweetā ūeekopj ūolitstu ūglītīju. Un mehs winom par to ūaram tikai ūateitīes, ka ari no ūitas ūuses ūatkānejusi ūotesta ūalss. Masturigo behru ūahētes to ūapratīs un ūuhī ūissargatees no ū.s.d. ūaſch ūrahī ūigeem ūadī ūaīem un ūadōm ūejeem ūarbūt ūarba ūanta ūehl ūazerejēes ūahdu pat ūihī ūnotilumu. Kad pēhngada ūawasari ūrahdeelu ūadomju ūaldibas” ūaīda ūads un ūlimības bij pāhnehmūchās ūlīhētas, kad pēhdejā ūimīsuma brihī ūahza ūhi pati ūoziāldemokrātu ūeeredsetā ūageidu ūaldiba ar ūawas ūstīgamās ūautas (!) ūarmiju (wahzu ūselsdiwīsiju un ūandēswehru. Ū.) un ūpestīja ūo ūomunistēm. Un tad, pēhī ūlēem ūissaluma mehniescheem, ūarba ūauta ūedseja ūaiši. Bet ūane-

bij muhsu pasiju maijs, ta bij svefhas tau-
tas zeema lūkulīs. Jo mums pascheem sawas
maises nebij. Schis zeema lūkulīs nahza no Amerikas.
Tad jozjaldemokrati nahza "Tautas Padome" un nojauja lat-
weeschu tautas pabalsttajus, amerikanus, par maijchelne e-
leem, issazidamit teem vijadus pahmetumus. Amerikaun mifija
jutās dīslī cīswainota. Ta pateizās Latvijai par weesmihibū
un uswīla buras sawos lugos. Pēhž 10 deenam mums
amerikanu kweefchu maizes wairs nebjija... Un
tagad s.-d. atlal usbruķ Orbisona lgm... Ko teiš strahd-
neeki, tad Orbisona lgs, līhbīgi pehrungā a
mifijai, eesehdisees lugi un dōrees us mahjam,
atstāhdams Latvijas mājo zeeteju liiteni (un
kweeschu maizes madamīnas — L.) sozialdemokrati
gāhdībai?"

Tā tad, strahdneeki, isvehlatees: waj kweeschu mīsti un
pilsoniba — waj "farkane" un bāds!...

Zil duhsīga bij pilsoniba vret sozialdemokrātiju, to leezina
ari kāds zīts minējis Kājas raksts tai vēschā Uzmanas "Sargā"
Nr. 85. (no 16. aprila), kurā losam: "Muhu dīsimtene ir ispo-
stīta, muhsu īeme gūl neapstrahdata, darba roku un zīhku truh-
kuma deht. Mēhs nezpehjam rāschot ne pašči sawu maijs pē-
teekoschā daudsumā un esam šķai stāc pilnīgi atkarīgi no ahrsem-
neeku labvehlibas pret mums... Mums jābuht tamdeht diļvahri
modrigeem. Vai, waj mehs! Tāhda ir alternative. Ja
ari wai wišu waru nevar zeret sagrābti sawās rokās,
bet leeta stāhwetu koti līkti ari tad, ja winieenahku Satversmes
Sapulze wairumā. Bes fchānsīam neweens zilweesk,
kām kautzīk peci hīt dwehīlē taisnības īa-
juhtā, newar domāt par fchāhdū eespehjamīhū.
Newis tamdeht, ka wīni ataemtu mums īemi, waj mantu, bet
tamdeht, ka apfmeita tad buhtu muhku zilwe-
zībā, mums buhtu īemta latra brihvībā; brihvī-
bās wāhrīs buhtu pīrmāis, ko wīni apfpeestu;
sozialdemokrātu laikrāsti tad buhtu weeniee, zīti wiši buju
atlal speestī kļuset... Ja mums buhtu jozjaldemokrātu wāldībā, tad amerikanu polīhdības
komiteja īen jaun buhtu apstāhījusēs gāhdāt
par muhsu truhkumzeetejēm..."

Atkal tas pats — ihī un skaidri: mehs waj wīni,
muhsu waj wīnu "zilwezībā", muhsu waj wīnu
"brihvībā"...

Ne māsk spīgtu rāsturojumi par stāhwelli Latvijā vīrms
wehleshanam īneida demokrātu partijas vīhrs, dzījneels
Skalbe. Pēhž "Baltijas Wehstnecha" īnojuma vīnsch kāhdā

wehleschanu sapulzē issazījēs schahdi: „sozialdemokratijs ir pāhrdīhwojusi. Winā rādās zīhaai gāhst vātwaldibū; tas ir notizis un mums ir brihwā, patstāhwigā tauta, wālsts un tautas waldiba (no kura laika?!) L.), kurā winai wairs new weetas, nāv darba; winai wairs nāv tāhlaku zelu. Winā vāt nobaidītūschī rāpijas u tāhdā mehrā, ka tas noslehpēs sem gūlas un spilweros jau tagad; bet ja vīri uswāretu tad tas noslehpētos wehl dīsilāk, kur meerā winsch tomehr nestahmēs, winsch lihdis naktis ahrā no fawas paslehpētuves im spēkulācijas zelā issuhls tautu us heidsamo. Mums jau trūkst dauds, bet ja sozialdemokrati uswārēs, mums aptruhks galigi vīsse. Brihwā La-wija mums lai ir svehta un lai nelaujam scho brihwībā samihdīt. Andrejs Upīts jau ir sche — wāj lai nahī arī Stutſchka, Lenzmans un ziti!”

Berunajot nemās par Skalbes Latvijas „swehiumu”, „brihwību” u. t. t., kas mums jau pahrot lobī paſīhīlama, gribam titai veibīli, ka gluski pareiša ir Skalbes doma, ka Latvijas sozialdemokrātiskā strāhdneku partīja (masīneeli, nodewēli) sāvu laiku ir pāhrdīhwojusi un ka winai teesham nāv „tāhlaku zelu”. Winā ir eenehausi tīhri ūhīpīlsonīfīkas demokrātīfīkas partījas vēetu, atsākot revolūzjonāro zīnnas lauku weenigai Latvijas ihlādarba tautas partījai — tōmu-nīsteem. Un kas sīmējas, Skalbes lgs, nī juhī „demokra-tīem”, tad tas latram abezneekam slāidrs, ka jīhs neeset nekas zīts, ka „Semneku Sāveenības” veedehīlis. Nešaprojams Skalbes „filosofījā” paleek tikai tā, ka vor sā ūautīcē sozialdemokrāti, resp. ūhīpīlīcē demokrāti, nobaidit kapitalistus. Vīsa j.-d. masīneku programma us to ween īseet, lai perlabinatos kapitalisteem, jo bes kapitalisteem, pehz wīan domām newarot buht Latvījā ori strohd-neezības. Bet war buht, ka teesham tā, ka kapitalisti nobaidīju-sīches i no teem pascheem naiweem un newarigeem „mažīneeleem”. Tāhdā gadījumā, Skalbes lgs, ūheit zītas īsejas nāv ka janākt zītai warai, kas īsmējis no Latvijas poschi kapitalīmu un wina deenderus — dzejneelus Skalbīchus un sozialdemokrātus — mažīneelus.

10. aprīlī no ahrīsemem Rīgā eerabās ari Rainis un Apsa-sīja *), kurus īwinigi starp zīteem sagāldījuši ari latviesču bīrgelu preeskīstāhwis Dr. Butuls, vāzhu mahzītījs Kellers (no tām apīndam, kas dasīhus gadus atpālak išdaudīnāja Raini par hantu ioupītāju) un Tālāvījos ūlsteris Berzīteins (no teem „tauteesīem”, kas Kurjemeekam ar duhri preeskī azim veedrau-)

*) Pa Rīgas latvīsti ūnoja, ari A. Upīts eeradees Latvījā ar tādu latviesču grūnu ūnas vīdu bijis ari alters Smilgis. Tam ulmaneeshi konfīzējuši līdz 100.000 rubl. jaunā ūera noudā.

deja „krahmet“) . . . Sozialdemokrati bij nolikušči Raini ſawā wehleſchanu liſtē pirmā weetā, bei ſiglihtibas ministrija eezebla wiņu par mahlſlas deputamenta direktorū . . . Leescham kome- dija, kura war iſbeigtees ar tragediju, kad Riga eeradijēes Stutſchka un Lenzmans . . .

17. un 18. aprīlī Latvijā notila Satveržmes Sapulzes wehleſchanas. Satveržmes Sapulzē ūhta ſawus delegatus ūchah-das partijas :

1)	Sozialdemokrati-mosfīneeki (Rainis, Dr. Kalnīšč, Menders, Zelms u. t. t.)	57 deleg.
2)	Semneeki Šaweeniba (Uimenis, Klihwe, Tschakste, Meijerowizs u. t. t.)	26 "
3)	Latgales ļemneeki ſaweeniba (Laisons, Kindschulis, Babehrfs u. t. t.)	17 "
4)	Beparteijsko liſte (Bergs, Kaspersons, Uimans, Taube u. t. t.)	6 "
5)	Demokrati Šaweeniba (Samuels, Ulpits, Vanlams, Skalbe u. z.)	6 "
6)	Darba partija (bij. radik.-dem. partija : Semigals, Antons, K. Vičks, Hermanovskis u. t. t.)	6 "
7)	Latgales kristīga ļemneeki partija	6 "
8)	Bejjentneeki agrārā ſaweeniba	3 "
9)	Māssaimneeki (agr. Bauers)	2 "
10)	Kristīga tautas partija (mahz. Reinhardi, Sanders, Bergs)	3 "
11)	Latgales tautas partija (Kerups)	1 "
12)	Latvijas wahrzeeschi (apveen.)	6 "
13)	Latvijas ebreji (apveen.)	5 "
14)	Zionisti	1 "
15)	Kreewi (apveen.)	4 "
16)	Poli (apveen.)	1 "

Pavījam*) . . . 150 deleg.

*) Riga miswairak balſis debuļuſčas ūchādas partijas : ſozial-dem. — 28.746 balſis, Semneeki Šaweeniba („beparteijsko“) — 22.737 balſis, wahrzeeschi — 17.897 balſis, ebreju bloks (konferv.) — 5.576 balſis. Tā tad pilsonība arī ūchreis, tāpat ūtā pilsonības domes wehleſchanas, debuļa vairakumu. No 101.328 balſteſigiem wehleſchanas piedalījuſčees 82.082, t. i. apm. 75%. Komuniſti Satv. Šaunzēs wehleſchanas boikoteja. Tas vilnigi ſaprotams iolts, jo pirmālaieri komuniſteem nebij ne masalaš legalas eſpehjas nēmīt dalību wehleſchanas; utkārt, latram tablēdīgalam politiskim un rēvoluz onaram bij ūtāds, ta Satv. Sapulze nebuhs iſpehjiga atrīnot iarejgītos Latv. ūtānu un politiskos dīshves jatajumus.

Tā tad, pilsoni wehlejchanās ir ujwarejušči, un, protams, turpina ſaru lihdschinejo politiku ari Satverīmes Sapulzē... Un ſozialdemokrati, dabujuſchi famehrā ar zilām partijsam, wairakumu, tomehr newares noteikt walſis politiku.*). Kā leelakai partijsai vīnai buhs jaeeeet waldibā un tomehr jadejo pehz pilſonu wairakuma ſwilpes. Te jau eepreekſch paredjsams, ka Satverīmes Sapulze nebuhs ſpehjiga radikali atrifinat neweenu kautzīl nopeetnaku ekonomiſku un ſozialistiſku jaautajumu. Vīna nebuhs ſpehjiga peenahžig i atrifinat, peem, muiſchneeku leelgruntneeku jaautajumu, jo pilſoni baſtahwēs par ſaweeem drangeem baroneem, kas zihniju ſchees „landeswehrā“ par „brihwō“. Latviju. Vīna nebuhs ſpehjiga tagadejās Latvijas kristiņi ſtahwoki atrast darbu un maiji demobiiliſejamai armijai (apm. 50000 zilmetu), kas ari teem daudſajeem behgīeem**), kas tuwakā nahfotnē zer atgreftees uſ Latviju. Vīna nebuhs ſpehjiga apmeerinat neweenu tautas waixuma prafibu ne pahrtikas, ne darba, ne ſemes ſinā... Un ja ari ſ. d. guhtu kautzīl noteizojchu wahrdu waldibā, ar ſaru giuschi nowezojuſcho „minimalprogrammu“ vīni jau eepreekſch paraſtījuſchi ſew nahwes ſpreedumu, jo Latvijas ahrfahrlēja ſabrukuma nowehrſchanai, nepeezeſchami ahrfahrlēji radikali lihdselli. Un uſ teem ir ſpehjiga weenigi Padomju woxa — za ur jaunu rewoluziju...

7. Šlehdſceens.

Ulmāra reſchima diktatūras gads nogrims pagahtnē. Reti dauds ſchai gadā Latvija pediſhwots un pahrdiſhwots. Skats tiklab uſ tikko aſritejuſcho pagahtni un rāpat ari tuwako nahfotni ir ſlaids ſatram, kas ween bes kautreſchanās grib paluhkotees diſhves un zīnuas teſchamibas ſejā.

Latvijas walſis paſludinaſchanes laikā tika ſikas zeribas uſ Latvijas pat ſtahwību, ne aikarību. Bet gada laikā Latvija, atraſtījuſes no wahzu okupazijs juhga, nonahza Sabee-

*) Wehlejchanu rezultats nebuht neleezina, ta wehletaji ſtahw par ſozialdemokratiju. Sozialdemokratiem ir tikai ap $1\frac{1}{2}$ tūkstoſcha beedru pa wīnu Latviju. Balſojoſt par ſ. d. liſti iſteiza weenigi ſaru naidu pret Ulmanu politiku. Un ja weenam oram wehletajam ir wehl atlīkuſchas daſčas parlamentarisma iluſjas, riht partijs tās iſgaifs realas diſhves preefchā.

**) Pawiſam behglu Kreewijā rehktina ap $\frac{1}{2}$ miljona.

droto ju h g å — atkaribå, par kuru launaku gruhti eedo-matees. Un tå paschnolemschanas weetå, Latvijai bij jaet paschnahwibas zelsch.

Latvijas valsts pasludināšanas laikā bij zeriba, ka Latvija drīhs ween išveidošees par demokratiķu valsti, kura balstas uš tautas masam un tura varbuhi pahrspehs tāhdas pilsoniski-demokratiskas valstis, kā Iau-Selandi, Šveicērija, Austrāliju. Bet gada laikā tās weetā ir radees reschims ar nejelatītāmēem eezelēem departamentu direktoreem, inspelioreem, paschnawoldibas eestohschi preekhsehdetajem, teesnešcheem un skolmeistareem, kas eejhdušches zara laika līkumos, novēdis Latviju līhds zara laika reschimam.

Latvijas valsts pasludināšanas sahnumā bij zeriba, ka Latvija išveidošees par b r i h m w a l s t i , kur sprehgās un dīrīftes brihwu domu īsmaina, kā arī runots un drūfats brihwus wahrds. Bet brihwibas weetā gada laikā Latvijā brihwu strahdaja kara teesas, kara lauku teesas, kara zensori un komendanti, kas patēzoties kara stahwołim, išbeidja žopulšchi, prezēs un runas brihwibū. Un ja Rainis kahdreis par Latvijas brihwibū rastīja: „mehs buhīm brihwitīk, zīk muhsu griba,” tad tagad mums jāsaka „mehs bijām brihwitīk, zīk Uzmanā diktatoru un Sabeedroto agentu griba”.

Kad tīka pasludinata Latvijas patsahwiba, zereja uš Sabeedroto humano pabalstu Latvijai, zereja ka blokadei atkrihtot un sahkotees brihwai tīrdsneezibai ar Reelum-Eiropu, atsels Latvijas ruhpneeziba, tīrdsneeziba un semkopiba. Notezejusčā gada laikā mehs pahrleeginajamees, ka Sabeedrotee Latvijā vadās weenigi no tīhri failēm patigēem motiweem: zīk dosī, zīk karoti ar komunistiem un padomju maru, tīk dosim. Un tā galu galā Latvija atradas gluschi tās vāsčā fainmeezīssas dīshwes fabrūluma stahwołki, kahdā wins atradas okupācijas laikā; eedīshwotaju masās valda posīs un badošchanas, kura winus tura ulmanežchi ar „drūskam, kas nolīht no amerikanu „onkuļu” bagatā galba”. Kad tīka pasludinata Latvijas valsts, bij zeriba kant zīk uslabot Latvijas finanszes ar Sabeedroto palīhdību. Bet notezejusčā gadā Latvijas rublis noslīhdeja semak par newehrtigo „zara rubli” un wišpahr Latvija finanziela sīkā vaguwa galigi išbankrotet, pirms Sabeedrotee paguva atsīht wiās patsahwibū „de jure”.

Kad tīka pasludinata Latvijas valsts, zereja, ka latvju ierita ees pātūribas zelu, lai ar kopotu darbu, īqu-disejot laiku un līhdselkūs, tīku ahrā no leelā fabrūluma. Pēh gada turpretim išrahdījās, ka Latvija atkal se edēs „dīser-

„chansas brihwi bā“ un ka Stukmonu likeitu un ižla alus
twans arween wairak aisker nowahrguschās tautas mā.

Kad proklameja brihwo Latviju, zereja uš briju si-
natni. Tās weetā wiſur redsam sanctifiku burschuju atrune-
juschās finatnes pabalstīšanu un steidīigu teologīfī fa-
tūliates nodibināšanu pee Latvijas universitātes, eschi
māj neteieschi apkarojoj brihwu „tautas augstīboli“ un nādot
Latvijas flolu pa pahtaru un bausčolu nezīiem.

Kad pasludinaja Latvijas valsts neatkarību, pilsonība
pee īkuhtim un svehreja pee tautiskiem deeweem un sauzār
leegineekiem ahrā Smantu, Lāhtīcplehī, Needrišķu Bidrūd
bet winu weetā uſ ūbeedrīki-politiskās ūkatwes parahdījās tāi
„Lāhīcplehī“ lā Walmeeras Ahrenss, Banks, Krauklis, Grundmā
un Kompanija. Lākam īcheen „Lāhīcplehīem“ ari ir nodoma
jaunais tautiskais „Lāhīcplehīscha ordens.“

Kad tika pasludinata Latvijas valsts, bij zeriba, ka Lat-
vijas pilsonība pehz daudsajeem politiskiem pahrdīshmojumeem,
ijsveidojēes par daudzīmāj konfērentu demokrātiju,
ka pilsonība iſpildis „Tautas Padomes“ republik.-demokrātisko
platformu, un ka ta warbuht warēs Latvijā novehrst aju pah-
reju uſ sozialismu. Notezījusčais gads un Saitversmes Sapul-
jes wehleščanas turpretim rāhdīja, ka wiſa pilsonība, gan sem
daschadu partiju segas, ir galigi fabrahlojuſēs pat ar muišč-
neezību — zīnai pret strahdneezezību un sozialismu, iſmantojot
ſchim noluhkam kapitalu, baſnizu un ſchitku.

Un kad Latvijas brihwēe „saltei seemela wehji“ pateizotees
ulmaneeshū diktaturai, nolauſa daudzās „augstakās preedes“, kās
ſpihīgi wehjam preti stahweja, tad nebij nefahds brihnums, un
taisni gadu pehz tam, kad Ulimana kabinets tika gahīs Leepojā,
gahīs ari uſ winu weena no Latvijas preedem...

„Lubanas meschā, netahlu no Leedes frogā, 15. aprili iſda-
rits ſlepławu usbrukums ministru preidentam. Slepławas bija
palikusči sem leelas preedes piroksilina lahdīnu, kurič ſprahgdamis
pahrgahsa pahr zetu preedi. Preede gohīdamās pat laimi nelehra
automobili, bet nogahīs pahr zetu. Automobilim apstahjotees,
ſlepławas atlahja uſ ministri flinsčhu ugumi. Atlahjot no auto-
mobila ahtru pretuguni, ſlepławu noluhkam nebij zereto pana' kumu
un tee ahtri paſuda meschā... („Latvijas Prees Birojs“) ...
Ta episode. Bet atgahīdina zara laiku tamlihdsīgas episodes. Lat-
vija atkal stahw jaunu nopeetnu eeksheju ſarečgijumu preeksčhā,
kas neisbehgami nowedis pee rewoluzijas, ja ween ſarečgito
meiſglu neatrisinās oħrejee faktori. Ta deena nahk... un ūti deena
buhs farsta, jo „bjeſtrs wehīsch puhsch Babilonas wihtolos“... Un
ſozialdemokrati? Winu liders Zelms 1918 gadā, ſarkanai armi-

jai tuwojotees Rigai, sazija un ralstija, ta „wisseem jaissapno
mums Maldu Wildas sapaojums“. Kā maldu sapau saprotajī
toreis bij domati leelineeki. Bet kahda wehstures ironija! Vēž
nepilneem bīveem gadeem par saprotajeem išrahdas pāči maſi-
neeki, samehr realā dījhwe arween wairak noslejas uſ leelineeku
puñ. Masineeki sapno pamatigi. Wairums no wineem pat tā
eemidīſis letargiskā peetizibas un ih̄redīſibas meegā, ta wini laikam
usmodīſees weenigi „Pastara deenā“.

Kad mehmā ſeme

muti wehrs

un aprihs tos

un kūhpēs fehra.

Saturs.

Breitishwahrda weetâ	3 l. p.
Gewads	6 "
1. Ulmana kabinetā ahrejā politika un diplomatija .	9 "
2. Valsts ušbuhwe, ministrijas un minu darbība .	22 "
3. Scimneezīkais stahwoflis (ruhpneeziņa, tirdzneezība, semlopiba)	34 "
4. Pahriņa, algas, bejdarbs un dzīlhes pahrmehrigā dahrdfība	40 "
5. *) Valsts budžets un finanzes	44 "
6. Politiskās „brihwibas”, partijas un Satversmes Sapulze	50 "
7. Glehdseens	59 "

---

*) 44. Iap. p. nepareisi nodrucks Nr. 6., ta weetâ jaūht Nr. 5.

Latvijas Komunistiskās Partijas Grāmatu Apgādneezības
 „Spartaka“ išdevumā išnākstīgas fāhdas grāmatas:

1. Fr. Rossina (Ahsha). Latviešu semneels.
2. P. Stāčķis. Darbs un seme.
3. N. Lenina. Vaišs un revolūcija.
4. N. Lenina. Vai leelīneeki noturēs valsts varu jāvās vikās?
5. N. Lenina. Satversmes Sapulžes veħleshanas un proletariata diktatura.
6. N. Lenina. Lielais poħaklums.
7. J. Stellows. Pols Laforgs.
8. N. Bacharina un J. Preobraženka. Komunisma Abeze.
9. K. Marks. Bissoni farši Franzija 1870.—71. g.
10. P. Lafarga. Kapitala tiziba.
11. O. Krušeneca Somijas revolūcija.
12. J. Daničewska. Sozialistiskās revolūcijas preħschwakarā 3. dala.
13. P. W. Miltins. Sozialists un laukatmīneezība.
14. J. Andersona-Behrīna. Nosī komunijsmu.
15. J. Andersona-Behrīna. Vai bessemneeki Latvijā dabūs semi?
16. J. Andersona-Behrīna. Uš ta balstas Uzmanā valdība?
17. L. C. P. VI. Kongreja protokoli.
18. A. Menshova. Amerikas karši.
19. Sch. Bojsihs. Nacionāla valdība un padomju vara Ukrainē.
20. R. Nadejs. Wiepasaules revolūcijas attīstība.
21. G. Žiprovitjhs. Sindikāti un tresti.
22. R. Leepa. Baltā Latvija.
23. Uš Satversmes Sapulžes veħleshanam!
24. Pretim jaunām laujam — rakstu krahjuminsch.
25. Kas sagaida behgħus Latvijā?
26. Schurnals „Zīmnas Veedrs“ Nr. 1.
27. " " " " Nr. 2.
28. " " " " Nr. 3.
29. " " " " Nr. 4.
30. " " " " Nr. 5.
31. " " " " Nr. 6.
32. " " " " Nr. 7.

Latgaleišu izloksnē

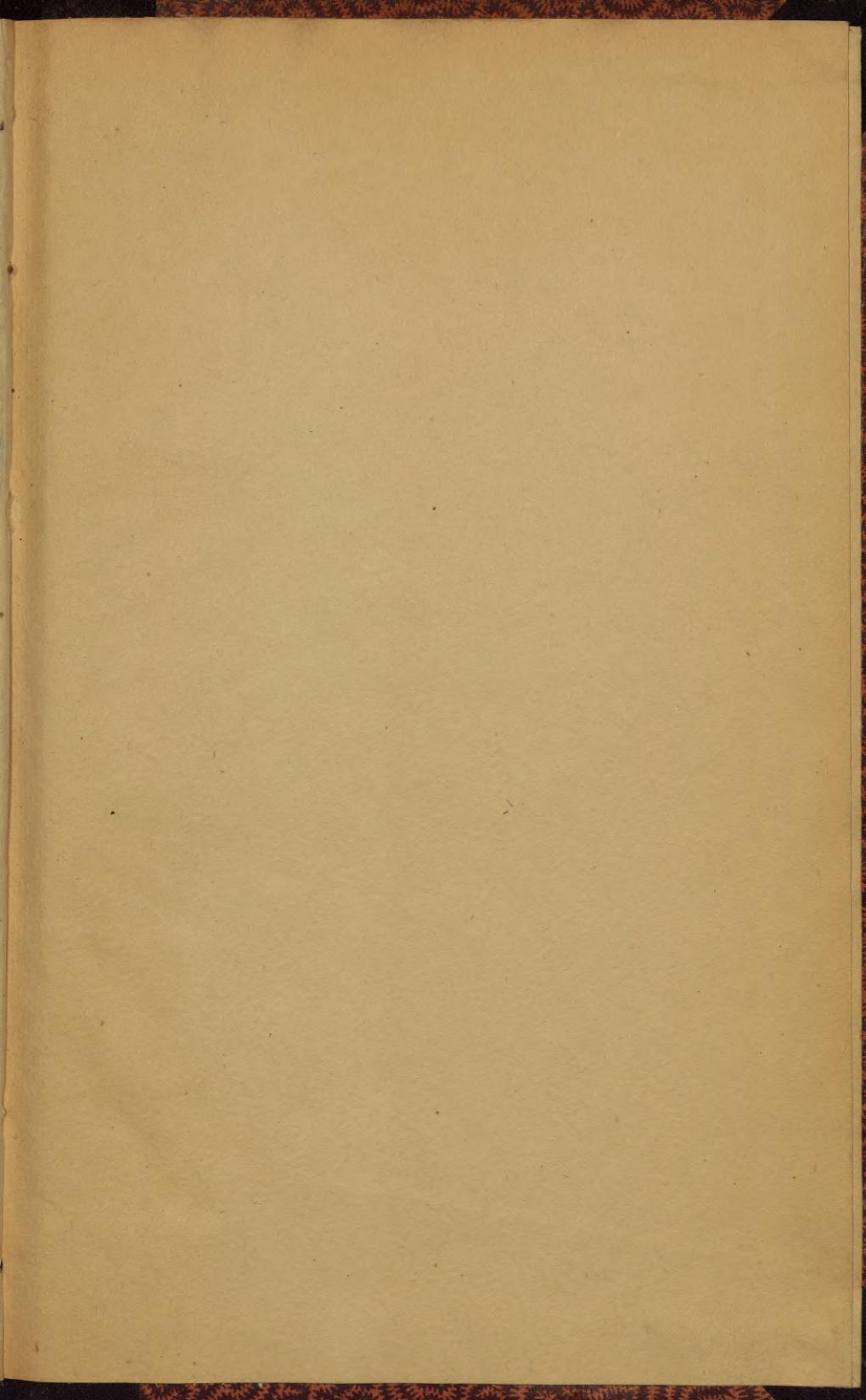
33. Friče. Socialisms.
34. Pawlowičs. Wysu semiu proletariji, sasawinojīt.
35. Kollontai. Saime un komunistisko sabidriba.
36. Jonia Swidras piminiai. Rokstu krojums.

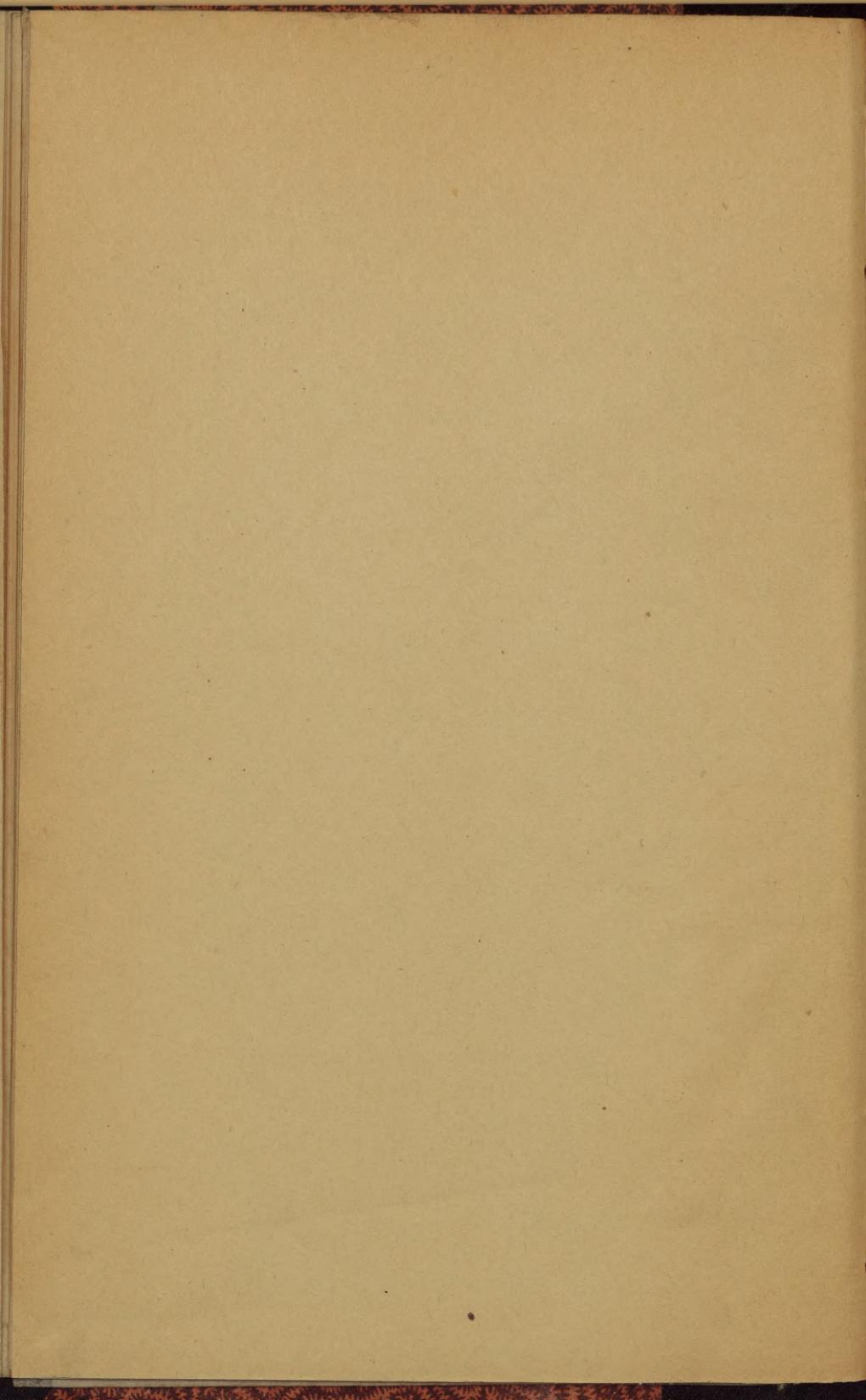

17. 6. 1912
17. 6. 1912 : 6133

Maffà: Latwijâ 4 rbi.

210

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309044360